

SPEURTOCHT!

**PASEO
MONUMENTAL**

14 SEPTEMBER 2008

ORA/TIME: 9:00AM - 4:00PM

LUGAR/PLACE: STACION ARUBUS, SAN NICOLAS

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 27/ Caya Dick Cooper Indef.

Un TIENDA construi alrededor di 1940, cu su DEPOSITO, OFICINA y VIVIENDA. E compleho aki tabata e asina yama 'Nicolaas Store'. E tienda tabata situa na e piso abou. E edificio ta na e skina di B. v/d Veen Zeppenfeldstraat/Torenstraat y tabata situa unda diferente caminda ta topa otro, cerca di e asina yama 'muraya di e refineria'. Na e parti panort tin un espacio habri cu probablemente ta un cura of hardin.

A traha e edificio riba un plano basicamento rectangular y ta consisti di dos piso. E totalidad ta cubri di un conhunto di dos dak di cuater pendiente cubri cu plachi. E fachada ta traha di bloki gepleister, mas of menos 2000 di nan, geverf ainda den un color oker medio geel-bruin. Mester enfatisa cu un color di verf diferente den cada capa di construccion ta perhudica e totalidad. E fachada ta hopi simetrico y tin coba tanto horizontal como vertical den e trabou di pleister y cu rand blanco pinta. E fachada ta caba den e rand di e leishi poni riba e leishi di e het. E fachadanan ta gesteun riba un plint geverf bruin cu ta halto y hanchu y ta caba riba un plateau cu trapi. E fachada dilanti (parti pasuit) di e piso abou tin tres porta halto cu blad dobel di palo parcialmente colga den su forma original. Riba e portanan aki tin un leishi pa awa trapia y un texto cu 'Nicolaas Store' skirbi riba dje, geverf den entre otro e colornan berde cla y berde scur. Riba e leishi di cordon tin cuater bentana y riba esaki tin 4 glas vierkant, colorido y den forma iregular.

N.b.

E fecha 'alrededor di 1940' ta cuadra cu e fecha di Sra. Harriet M. Nassy [vriendelijke mededeling] 'prome cu 1945'. Pa loke ta trata e plachi di zink cu ta sali pafu di e leishi di e het, door cu esaki ta un cambio recien 'haci no ta cay bou proteccion di Ordenansa di Monumento. Esaki ta conta mescos pa e bentananan di glas di shutter y e desviacion den e sacado di awa di e leishi di e het banda west. Mirando e balor determinante di imagen di e percela ta recomendabel pa recupera e partinan dañu y reconstrui e partinan cu a kita. Cu enfasis ta menciona cu e proteccion aki ta dirigi tambe pa e texto 'Nicolaas Store', den e mesun tipo di letter manera na momento di descripcion.

E tienda, traha alrededor di 1940 cu su deposito, oficina y vivienda situa den mesun percela, ta di interes general pa Pais Aruba. E ubicacion particular na un crusada cu un plachi den un arkitektura di stad, ta forma un balor agrega importante.

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 27/Caya Dick Cooper Ongd.

Een omstreeks 1940 (*) tot stand gekomen WINKEL, met MAGAZIJN, KANTOORRUIMTE en WONING, het geheel zogenoemd 'Nicolaas Store'. De winkel bevond zich op de begane grond. Het winkelgebouw is gelegen op een hoek van de B. v.d Veen Zeppenfeldstraat / Torenstraat; het bevindt zich bij een samenkomst van wegen nabij de zogenaamde 'muur van de raffinaderij'. Aan de noordzijde bevindt zich een open ruimte met waarschijnlijk een plaatsje of tuin.

Het gebouw is op een nagenoeg vierkant grondplan tot stand gekomen en bestaat uit twee bouwlagen. Het geheel wordt gedekt door een samenstel van twee geschakelde schilddaken met golfplaten dekking. De gevels zijn opgebouwd uit beton en gepleisterd en omstreeks 2000 nog geschilderd in een midden-geelbruine oker. Nadrukkelijk wordt gesteld dat een afwijkende kleur verf per bouwlaag afbreuk doet aan het geheel. De gevels zijn sterk symmetrisch en worden zowel horizontaal als verticaal geleed met in pleisterwerk opliggende en witgeschilderde (hoek)lisenen en cordon- en gevellijst. De gevels vinden een beëindiging in een boven de gevellijst geplaatste gootlijst. De gevels rusten op een bruingeschilderde plint die zich verhoogt en verbreedt tot een plateau met trede. De voorgevel (Z) heeft op de begane grond een drietal hoge deuropeningen met dubbele houten deurvleugels aan ten dele oorspronkelijke gehengen. Hierboven getrapte waterlijsten en een in onder meer licht- en donkergroen geschilderd tekstfries met 'Nicolaas Store'. Boven de cordonlijst bevinden zich vier vensters met vierruits bovenlichten met gekleurd en geribbeld glas.

NB. De datering 'omstreeks 1940' is in overeenstemming met datering van mw. Harriet M. Nassy [vriendelijke mededeling] 'vóór 1945'. De ten opzichte van de gootlijst uitkragende golfplaten dekking is een recente wijziging en wordt niet vanwege de monumentenverordening beschermd. Evenzeer geldt dit voor de glazen shutterramen en de spuw- en onderbreking in de westelijke gootlijst. Gezien de beeldbepalende waarde van het pand heeft het enige aanbeveling te komen tot een herstel van de beschadigde en tot een reconstructie van de verwijderde delen. Met nadruk zij gemeld dat de bescherming zich eveneens richt op de tekstaanduiding 'Nicolaas Store', in het lettertype als op moment van beschrijving.

Het omstreeks 1940 tot stand gekomen winkelgebouw met inpandige opslag- en kantoorruimte en woning is van algemeen belang voor het Land Aruba. De bijzondere stedenbouwkundige positie aan het pleinachtige kruispunt van wegen vormt een belangrijke toegevoegde waarde; het gebouw is hierdoor sterk beeldbepalend. Van bijzonder belang binnen het gebouwde erfgoed van San Nicolas.

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 27/ Caya Dick Cooper Undef.

A STORE brought about with WAREHOUSE, OFFICE SPACE and DWELLING in about 1940(*), the complete building so called "Nicolaas Store". The store was on the ground floor. The store building is situated on a corner of the B. v/d Veen Zeppenfeldstraat/ Torenstraat; it lies at a junction of roads near the so-called "refinery wall". At the north side there is an open space with probably a little space or a garden.

The building was brought about on an almost square ground plan and consists of two floors. The complex is covered with a combination of two connected hipped roofs with corrugated metal roofing. The outer walls are constructed of concrete and plastered and around 2000 they were once again painted in a medium yellow-brown ochre color. It is emphatically stated that a differing color of paint per floor spoils the effect of the whole complex. The outer walls are very symmetrical and horizontally as well as vertically they are divided by (corner) pilasters, banding and façade frames upstanding in concrete and painted white. The outer walls end in a drainpipe placed above the façade frame. The outer walls rest on a brown painted base which raises and becomes broader to a plateau with steps. The front façade has three high door openings with double wooden panels with partially the original hinges on the ground floor. Above the tapered frieze in among other colors light and dark green painted text frieze with 'Nicolaas Store'. Above the string course there are four windows with a fanlight divided in four glass panes with colored and ribbed glass.

Please note: The dating 'about 1940' corresponds with the dating of Mrs. Harriet Nassy (friendly information) 'before 1945'. The projecting corrugated metal roofing compared to the drainpipe is a recent change and is not protected because of the monument ordinance. This is also the case with the glass shutter windows and the gutter breaks in the west gutter frame. Seen the image determining value of the building it is recommended to arrive at repair of the damaged parts and the reconstruction of removed parts. With emphasis is informed that the protection also is extended to the text indication 'Nicolaas Store', in the letter type as is at the time of description.

The store building of about 1940 with in-house storage and office space and dwelling is of general importance for the country Aruba. The unique urban development positioning at the square-like crossing of roads creates an important added value and because of this the building has a strong presence image wise. It is of special importance within the built heritage of San Nicolas.

Caya Dick Cooper 15

N.b.: ta trat'e 'pa motibo di proteccion'

Un cas di cunucu cu ta protegi debi na e FOGON cu FORNO. E fogon ta traha na e parti west di e construccion destina pa cushina. Tanto e fogon como e forno ta gepleister y ta blanco geverf. E fogon tin un structura tradicional cu un sosten halto den forma di bloki y di cual e parti cu ta bay halto tin un aspecto moderno. Despues di e parti cu ta bay un tiki aden e schoorsteen ta poni cu e tapa traha den un forma trapia. E forno tin cuater sostenedo di skina traha di beton. E parti ariba ta tehi.

E fogon y forno ta di interes publico pa Pais Aruba pa motibo di su balor tipologico, tambe pa e balor halto di e forno unico.

Foto's : Graciela Nedd-Cheng

Caya Dick Cooper 15

Nota bene: Betreft '**vanwege-bescherming**'

Kunuku-huis vanwege de FOGON met FORNO.

De fogón is geplaatst tegen de westelijke aanbouw bestemd voor de keuken. Zowel de fogón als de fòrno zijn gepleisterd en witgeschilderd. De fogón heeft een traditionele opbouw met een hoge en blokvormige onderbouw en een zich naar boven toe verjongende boezem. Na een geringe insnoering bevindt zich hierop de schoorsteen met uitkragende dekplaat. De fòrno is tegen de noordzijde van de onderbouw van de fogón geplaatst. De eigenlijke fòrno heeft vier dragende hoekposten van beton. De bovenzijde is gekeperd.

Fogón en fòrno van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de typologische waarde, alsmede vanwege de hoge zeldzaamheidswaarde van de fòrno.

Caya Dick Cooper 15

Please note: Regarding 'because of protection'

Kunuku-house because of the FOGÓN with OVEN.

The Fogón (built-in fireplace, used formerly for cooking) is placed against the west addition designated as kitchen. The *fogón* as well as the *forno* are plastered and painted white. The *fogón* has a traditional structure with a high block-shaped base and an upward tapering towards the top. After a slight narrowing part the chimney is placed on top of this with and covered with a protruding cap. The *forno* is placed against the north side of the base of the *fogón*. The actual *forno* has four supporting concrete corner posts. The upper portion is angled.

The *fogón* and *forno* are of general importance for the country Aruba because of the typological value, also because of the high quality of unusualness of the *forno*

Bernhardstraat (skina Caya Dick Cooper) WATERTOREN

Riba 22 di juni 1932 a cuminsa cu distribucion di awa na Oranjestad y na 1934 na San Nicolas. Pa hisa presion di awa a traha despues un WATERTOREN tanto na Oranjestad como na San Nicolas. Dia 14 di augustus 1939 Gobernador Gielliam J.J. Wouters a inaugura esun di San Nicolas. E director di *Landsvoorzieningsdienst*, R.J. (Hensi) Beaujon, a haci mescos cu e watertoren di Oranjestad, dia 4 di november di mesun aña. A diseña y construi e watertorennan den un estilo influencia door di *Nieuwe Bouwen* y *Art Deco*; P.A. van Stuivenberg, a entrega e diseña. Chef di e servicio di Aruba tabata F.A. van Drimmelen. Van Stuivenberg tabata entre otro e arkitecto di Cinelandia y e edificio di West-End na Willemstad. Van Stuivenberg tabata alabes hefe di e seccion tecnico di *Landswatervoorzieningsdienst* y despues e tabata hefe di servicio bou di Beaujon.

Tabata uza e piso abou cu ta keda bou di e construccion di e toren como un espacio pa oficina. Originalmente tabata uza e prome y di dos piso como deposito. E tanki di reserva di awa ta keda na e parti completamente ariba den e toren y su contenido tabata di 375 meter cubico. Un trapi di metal tabata percursa pa duna acceso entre e diferente pisonan; e trapi mas ariba tabata steil cu un couchi. E toren di San Nicolas tabatin un plakkaat poni cu e siguiente inscripcion: "*Landswatervoorzieningsdienst Watertoren St. Nicolaas. Gebouwd onder het bestuur van Gouverneur G.J.J. Wouters 1939. Directeur R.J. Beaujon Jr. Gezaghebber I. Wagemaker. Architect P.A. van Stuivenberg B.B.U. [?] LWV Aruba.*" (Toren di Departamento di Suministracion di Awa na San Nicolas. Traha bou di maneho di Gouverneur G.J.J. Wouters. 1939. Director R.J. Beaujon, Jr. Gezaghebber I. Wagemaker. Arkitecto P.A. van Stuivenberg B.B.U. [?] LWV Aruba).

E plakkaat aki tabata poni banda pafo di e toren, pero alrededor di 1990 a horta esaki. E seramento recientemente haci di e portanan y e bentananan, mescos cu e comparticionnan di paden, no ta protegi basa riba Ordenansa di Monumento.

N.b.

Na e parti di Bernhardstraat tin un porta di heki dobel simpel, memey di e postenan. Probablemente e porta original a bay perdi, pero cu poco medio por reconstrui esaki. Ta recomendabel pa bolbe habri e bentanan rondo cu a sera y recupera e shutternan di palo.

E watertoren di San Nicolas ta di interes general pa Pais Aruba. E ta tipico di San Nicolas y ta fungi asina como un marca di reconocimiento. Traha basa riba un diseña di P.A. Stuivenberg, mescos cu e watertoren di Oranjestad, ta pone e toren aki den e categoria di edificionan particular cu ta carga un estilo caracteristico di *Nieuwe Bouwen* y *Art Deco*. Hunto cu e diseñonan haci na Corsou tur dos toren ta forma un fase importante di e trabou di e arkitecto. Tur dos toren ta di interes historico eminente pa distribucion di awa di Aruba y di interes grandi como muestra denter di herencia industrial di e categoria di compania di utilidad.

Bernhardstraat (hoek Caya Dick Cooper) WATERTOREN

Op 22 juni 1932 werd de waterleiding voor Oranjestad geopend, in 1934 voor San Nicolas. Teneinde de druk te verhogen werden later zowel in Oranjestad als in San Nicolas een WATERTOREN gebouwd. Die van San Nicolas werd op 14 augustus 1939 door gouverneur Gielliam J.J. Wouters in gebruik genomen. De directeur van de Landswatervoorzieningsdienst R.J. ('Hensi') Beaujon deed dit met de watertoren in Oranjestad op 4 november daaropvolgend. De watertorens werden ontworpen en gebouwd in een stijl met invloeden van het Nieuwe Bouwen en de Art Deco; het ontwerp werd geleverd door P.A. van Stuivenberg. Chef van de Dienst Aruba was F.A. van Drimmelen. Van Stuivenberg was onder meer de architect van Cinelandia en het West-Endgebouw te Willemstad. Van Stuivenberg was tevens chef van de technische dienst van de Landswatervoorzieningsdienst en later hoofd van die dienst onder Beaujon.

De begane grond onder de eigenlijke torenbouw werd gebruikt als kantoorruimte. De eerste en tweede verdieping waren in oorsprong in gebruik als magazijnruimte. Het waterreservoir is geheel boven in de toren en heeft een inhoud van 375 kubieke meter. Metalen trappen zorgen voor de verbinding tussen de bouwlagen; de bovenste trap was een steile ladder met kooi.

De toren in San Nicolas had een gedenkplaat met het opschrift: 'Landswatervoorzieningsdienst Watertoren St. Nicolaas Gebouwd onder het bestuur van Gouverneur G.J.J. Wouters 1939 Directeur R.J. Beaujon Jr. Gezaghebber I. Wagemaker. Architect P.A. van Stuivenberg B.B.U. [?] LWV Aruba.' Deze gedenkplaat bevond zich aan het exterieur, maar is omstreeks 1990 gestolen.

De recente dichting of vulling van venster- en deuropeningen alsmede later aangebrachte tussenwanden in het interieur worden niet beschermd vanwege de monumentenverordening.

NB. Aan de zijde van de Bernardstraat bevindt zich tussen de posten een eenvoudig dubbel poorthek. Het oorspronkelijke poorthek is waarschijnlijk verloren gegaan, maar zou met geringe middelen kunnen worden gereconstrueerd. Opening van de dichtgezette (ronde) vensteropeningen en herstel van houten shutter/ladderramen is aan te bevelen.

De watertoren van San Nicolas is van algemeen belang voor het Land Aruba. Het is een duidelijk beeldkenmerk van de stad San Nicolas en fungeert hiermee als 'landmark'. Tot stand gekomen naar een ontwerp van P.A. Stuivenberg, evenals de watertoren van Oranjestad, bevindt de toren zich in een bijzondere categorie gebouwen die stijlkenmerken draagt van het Nieuwe Bouwen en de Art Deco. Samen met de ontwerpen die op Curaçao zijn uitgevoerd vormen beide torens een belangrijke fase in het oeuvre van de architect. Beide torens zijn van eminent historisch belang voor de watervoorziening van Aruba en van groot belang als getuigen binnen het industrieel erfgoed van de categorie nutsbedrijven.

Bernhardstraat (corner of Caya Dick Cooper) WATERTOWER

On June 22, 1932, the water works was opened for Oranjestad, in 1934 for San Nicolas. In order to raise the pressure later on a WATERTOWER was built in Oranjestad as well as in San Nicolas. The one in San Nicolas was put into use on August 14, 1939, by Governor Gielliam J.J. Wouters. The managing director of the *Landswatervoorzieningsdienst* R.J. ('Hensi') Beaujon did the same with the watertower in Oranjestad on the following November 4th. The watertowers were designed and built in a style with influences of the "New/ Modern Building Style" and the "Art Deco Style"; the design was from P.A. Stuivenberg. F.A. van Drimmelen was manager of the Department in Aruba. Van Stuivenberg was among other things the architect of Cinelandia and the West End building in Willemstad. Van Stuivenberg was also manager of the technical department of the Government Water Distribution Service and later head of that department under Beaujon.

The ground floor under the actual tower building was used as an office space. The first and second floors were initially used as a storage space. The water reservoir is completely at the top of the tower and its holding capacity is 375 cubic meters. The connection between the floors was done by metal stairs; the last ladder was a steep ladder with a cage.

The tower in San Nicolas had a commemorative plaque with the inscription:

'Government Water Distribution Service Water Tower San Nicolas. Built under the government of Governor G.J.J. Wouters 1939 Managing Director R.J. Beaujon Jr. *Gezaghebber* I. Wagemaker. Architect P.A. Stuivenberg B.B.U. (?) I.W.V. Aruba.'

This commemorative plaque was located at the exterior, but was stolen in about 1990. The recent closing and filling of window and door openings and also the later placed partitioning walls in the interior are not protected because of the monument ordinance.

Please note: at the side of the Bernhardstraat there is a simple double gateway between the posts. Probably the original gateway has been lost, but it could be reconstructed with limited means. It is recommended to open the closed (round) window openings and to reconstruct the wooden shutter/ladder windows.

The water tower of San Nicolas is of general importance for the country Aruba. It is a clear image characteristic of the town of San Nicolas and has with this a function of a 'landmark'. It was realized after a design by P.A. Stuivenberg, and just as the water tower in Oranjestad, the tower is part of a special category of buildings which have stylistic characteristics of the New/ Modern Building Style and the Art Deco Style. Together with the designs executed in Curaçao both towers form an important phase in the complete work of the architect. Both towers have an eminent historical importance for the water distribution of Aruba and have great importance as representatives of the industrial heritage with respect to the category of public utility companies.

Bernhardstraat

Compleho monumental: Misa Sta. Theresia/ dos renbak/ pastorie/ luga di hospedahe/ plenchi

MISA Sta. Theresia, ta construi na aña 1935, e ta para completamente aisla y ta traha den un estilo rectangular iregular. E estilo di e bentananan ta inspira for di un estilo gotico. E edificio ta situa riba un PLENCHI cera pa un muraya na banda pasuit y banda oost. E PASTORIE construi na 1931 na banda zuid-oost di e plenchi ta basicamente traha pega cu ne. Na e parti noord-oost tin un cas chikito, construi completamente separa, cu tabata uza como LUGA DI HOEPEDAHE. Na banda oost di e misa tin dos RENBAK. Na aña 1929 a traha primeramente un misa chikito di palo. A cuminsa cu construccion di esaki dia 4 di augustus 1929 y dos luna y mey despues riba 24 di november a inaugur'e. Na prome instante no a nombra ningun pastor permanente na e misa aki. Desde parokia di Savaneta tabata maneha e misa. Ta te na aña 1931 a traha un pastorie pa un persona y na april a termina cu esaki. Albetam di Den Haag tabata e compania di construccion cu a construi e misa. Cu tempo a amplia e pastorie, cu ta existi te ainda, pa cubri e necesidad pa aloha mas pastor. Un investigacion di e construccion historico por demostra si e plano original tabata rectangular of si despues durante un otro fase di construccion e tabata tin un volumen di construccion riba un posibel plano den forma di un "T". Riba 16 di september 1932 a cuminsa cu construccion di e scolnan banda panort di e misa y a habri e prome scol dia 9 di januari 1933. Despues a amplia e compleho di scol. Ta na 1935 a construi e misa actual y a construi esaki riba e misa chikito di palo pa asina por a continua normalmento cu servicio di misa. Ta te ora cu a cuminsa traha riba e interior di e misa nobo a kibra esun bieu. A uza e palo di demolicion pa construi e *zeemanshuis* cu mientras tanto a bash'e abou caba. E diseño di misa Sta. Theresia di awendia a bin di diferente dibuho for di LAGO. E refineria aki, mescos cu Coastal, na diferente ocasion a haci obsekio financiero pa apoya compra di tereno, pa construi, pa haci reconstruccion of restauracion. Na 1947 a haci un cambio drastico riba misa Sta. Theresia. A reemplasa e *absis* di tres banda pa un *absis* cera cu trapi y na cada banda di e altar a traha un sacristia y un espacio di trabou. Na mas of menos 1950 a cambia e jaloezianan di palo di e bentananan di e hadrey di e misa pa BENTANA CU UN PRESENTACION DI BIDA DI CRISTO DEN *GLAS-IN-LOOD*. Atelier Frans Balendong di Haarlem a diseña e bentananan. E bentananan na banda west tin dibuho di DIOS TODOPODEROSO, SANTISIMA TRINIDAD, UN CRUZ CU CINCO STREA y un BALANS DEN *GLAS-IN-LOOD*. Riba e bentananan den hadrey di e misa tin tambe 14 PINTURA DI PASION DI CRISTO colga.

Otro obheto di interior cu ta importante y tin balor monumental ta:

Un CRUCIFIHO, un IMAGEN DI SAGRADO CURASON, e imagen di SAN MARTIN DE PORRES, un imagen di SRA. DI COROMOTO, un imagen di UN SANTO CU UN HACHA y e imagennan di SAN ANTONIO y HOSE y MARIA CU E YUCHI. Ademá e BAUTISERO DI CERAMICA, e CANDELARIA DI KOPER, e LATERNA PA PROCESION, e BEL LITURGICO y e CANDELARIA DI MURAYA tambe ta cay bou di articulo balioso.

Entre 1995 y 1996 e misa a haya un restauracion a fondo. A reemplasa henter e capa cu palo di mahok, ya cu houtluis a afecta esaki completamente. Door di esaki e capa y gordein original a

disparce. A haci uzo di e oportunidad pa embeyece e dak cu panchi oraño di Hulanda, procedente for di Woerden.

Tambe a cambia e punta di e toren pa uno nobo. A reemplasa esun di palo pa uno di stainless steel. E punta no ta punta mas pero a bira uno stompi.

E bol cu ta carga e cruz ta un bari di azeta di refinaria Coastal. A cambia e dak anterior di e toren tambe cu panchi Hulandes oraño. A reemplasa e leishi yamativo di e het di e toren bieu cu ta sali afo, cu un leishi hinca mas aden. A percura pa un miho ventilacion di e buraconan di e toren for di unda e zonido di e kloknan ta sali. Den mesun periodo aki Atelier Bloem di Hoogezand a restaura e bentananan di *glas-in-lood* di e misa. A reemplasa e balcon grandi di palo di koor na banda west den e misa pa un podium chikito di palo. E vloer di granit di e misa ta data tambe for di e ultimo restauracion. Como homenahe di cien aña di fayecemento di Santa Theresia a pone un plachi di brons den e vloer memey di misa riba cual ta graba S.A. 1897-1997.

Pastoor Fr. Hendriks di Savaneta ta e prome pastor cu a nombra pa parokia di San Nicolas. Ta e pastor aki a scoge e patrona di e misa: esta Santa Theresia di Lisieux. E motibo cu el a scoge net pa e patrona aki ta relaciona cu su curacion milagroso for di un malesa di colico di tripa di cual e tabata sufri hopi aña di dje. Despues cu den oracion el a pidi Santa Theresia pa su curacion esaki a sosode tambe (informacion for di pastor Jansen). Maria di Lisieux a nace dia 2 di januari 1873 na Alencon, Francia. Dia 9 di april 1888 el a drenta e orden di Carmelita na Lisieux y dia 8 di september 1890 a orden'e. Dia 30 di augustus 1897 el a fayece di tuberculosis. Dia 29 di april 1923 a declar'e buenaventurado y dia 17 di mei 1925 a declar'e santo. Desde e momento ey Santa Theresia di Lisieux a bira un santo masha popular entre e misioneronan, mescos pa pastor Hendriks tambe. Na 1933 despues di un perigrinacion na Lisieux, el a trece un cashi di relikia cu el a haya regalo for di Pauline, ruman di Santa Theresia. E relikia mes, cu ta un pida di e mantel di Santa Theresia, a yega aki te na aña 1983 y ta poni den e cashi di relikia bou di potret di Santa Theresia, colga den misa. Louis van Breet a pinta e potret aki na aña 1926 cu ta procedente di 'Peperbus'; un iglesia Catolico Romano den centro di e ciudad Zwolle. E ciudad aki ta e lugha di nacemento di pastor Jansen, cu algun aña atras a trece e pintura for di Hulanda, despues cu e iglesia a regal'e esaki.

E compleho di monumento consistiendo di: misa Santa Theresia, construi na 1935; e renbaknan; e pastorie traha na 1931; e lugha di hospedahe y e plenchi, ta di interes publico pa Pais Aruba. Door di su ubicacion particular e misa tin tambe un calidad halto di imagen.

N.b.

Segun Ordenansa di Monumento e siguiëntenan e.o. ta exclui di proteccion:

E facilidadnan sanitario, banda oost di e misa.

E punta nobo di e toren. Esaki den comparacion ta mucho chikito.

E vivienda na banda oost cu ta traha pega cu e pastorie.

E afdak di e fachada banda west di e pastorie.

E partinan halto di e renbaknan cu a lanta despues.

E habri di e fachadanan na banda oost di e pastorie cu a cambia.

E shuttersnan di glas di e pastorie y e lugha di hospedahe.

Bernhardstraat

Monumentencomplex: Santa Theresiakerk/ twee regenbakken/ pastorie/ logeerverblijf/ plein

De in 1935 gebouwde en vrijstaande Santa Theresakerk is een ZAALKERK. De vorm van de vensters is geïnspireerd op de gotiek. Het gebouw staat op een PLEIN dat aan de zuid- en oostzijde wordt afgegrensd door een scheidingsmuur. In de zuid-oosthoek van het plein bevindt de nagenoeg aangegebouwde PASTORIE uit 1931. Aan de noord-oostzijde is een klein vrijstaand LOGEERHUIS. Aan de oostzijde van de kerk zijn twee REGENBAKKEN. Op de plaats van de Theresiakerk werd in 1929 eerder een kleine houten kerk gebouwd. Op 4 augustus 1929 werd met de bouw hiervan begonnen en twee en een halve maand later op 24 november werd het ingewijd. Een eigen pastoor werd aanvankelijk niet benoemd. De kerk werd vanuit Savaneta bediend. Pas in 1931 bouwde men een éénmans-pastorie. In april was deze gereed. De bouwwerkzaamheden werden uitgevoerd door het bouwbedrijf Albetam uit Den Haag. Deze nog bestaande pastorie werd in een later stadium uitgebreid ten behoeve van de huisvesting van meerdere pastoors. Bouwhistorisch onderzoek zou kunnen uitwijzen of het oorspronkelijke grondplan een rechthoekig grondplan was waaraan in latere bouwphase een bouwvolume op een (mogelijk) T-vormig grondplan. Op 16 september 1932 begon men met de bouw van de scholen aan de noordzijde van de kerk. De eerste werd op 9 januari 1933 geopend. Het scholencomplex is gaandeweg uitgebreid. De huidige kerk werd pas in 1935 gebouwd. Deze werd over de kleine houten kerk gebouwd zodat de diensten tijdens de bouw gewoon konden doorgaan. Pas toen men aan het interieur van de nieuwe kerk toe was werd de oude afgebroken. Het sloophout gebruikte men voor de bouw van het inmiddels gesloopte zeemanshuis. Het ontwerp van de huidige Theresiakerk is afkomstig van de tekentafels van de LAGO. Deze olieraffinaderij, evenals de huidige Coastel, heeft meerdere malen financiële schenkingen gedaan ter ondersteuning van de aankoop van terrein, van de bouw, de verbouw en restauratie. In 1947 onderging de Theresiakerk een ingrijpende wijziging. De driezijdige absis werd vervangen door een getrapte absisafsluiting en aan weerszijden van het priesterkoor werden een sacristie en een dienstruimte gerealiseerd.

Omstreeks 1950 verving men de houten shuttersramen van de vensters in de hal van de kerk met ramen met VOORSTELLINGEN VAN HET LEVEN VAN CHRISTUS in GLAS-IN-LOOD. Deze ramen werden vervaardigd door atelier Frans Balendong in Haarlem. De vensters in het westwerk van de kerk bevatten voorstellingen van het ALZIEND OOG, de DRIE-EENHEID, een KRUIS MET VIJFSTER, en een BALANS in GLAS-IN-LOOD. Boven de vensters in de hal van de kerk zijn ook 14 STATIESCHILDERINGEN aangebracht.

Andere belangrijke en monumentwaardige interieuronderdelen zijn:

De CRUCIFIX, het HEILIGHARTBEELD, het beeld van SAN MARTIN DE PORRES, het beeld van SRA. DE COROMOTO, het beeld van een HEILIGE MET BIJL en de beelden van ANTHONIUS, JOZEF en van MARIA MET KIND.

Voorts vallen onder de waardevolle interieuronderdelen onder meer het DOOPBEKKEN VAN KERAMIEK, de KOPEREN KANDELAARS, de PROCESSIELANTAARN, de liturgische BEL en de WANDKANDELAARS. Tussen 1995 en 1996 is de kerk grondig gerestaureerd. De door houtluis ernstig aangetaste kap van de kerk moest in zijn geheel worden vervangen door mahoniehout.

De oorspronkelijke houten springwerken zijn daarbij verdwenen. Men heeft de gelegenheid

aangegrepen om de dakbedekking te verfraaien met oranje Hollandse dakpannen. Die zijn afkomstig uit Woerden. Ook de torenspits werd vervangen door een nieuwe. De houten constructie daarvan is vervangen door één van stainless steel. De spits is niet meer spits maar stomp. De bol van het daarop gerichte kruis is afkomstig uit een olievat van de olieraffinaderij Coastel. De eerdere dakbedekking van de toren werd eveneens vervangen door oranje Hollandse dakpannen. De opvallend uitkragende gootlijst van de oude toren is vervangen door een minder uitkragende gootlijst. De galmgaten van de toren werden van een betere ventilatie voorzien. De glas-in-lood ramen in de kerk zijn in deze periode gerestaureerd door atelier Bloem uit Hoogezand. Het grote houten balkon voor het zangkoor in de kerk aan de westzijde is afgebroken en maakte plaats voor een klein houten bordes. De granito-vloertegels in de kerk dateren ook van de laatste restauratie. Ter ere van het honderdste sterfjaar van Santa Theresia werd midden in de kerkvloer een bronzen plaat aangebracht met het opschrift. S. A. 1897-1997. Pastoor Fr. Hendriks van Savaneta was de eerste pastoor die te San Nicolas werd benoemd. Het was deze pastoor die de patroonheilige voor deze kerk uitkoos: Santa Theresia van Lisieux. Dat juist deze heilige als patroonheilige werd gekozen houdt verband met zijn wonderbaarlijke genezing van een darmkoliek waaraan hij al jaren leed. Na haar in gebed om genezing te hebben gevraagd genas hij (vriendelijke mededeling van pastoor Jansen). Maria van Lisieux, werd op 2 januari 1873 in Alencon in Frankrijk geboren. Zij trad toe tot de orde der Karmelietessen in Lisieux op 9 april 1888 en legde haar gelofte af op 8 september 1890. Op 30 augustus 1897 stierf zij aan tuberculose. Zij werd zalig verklaard op 29 april 1923 en heilig verklaard op 17 mei 1925. Santa Theresia van Lisieux werd vanaf dat moment een populaire heilige voor missionarissen, zoals ook voor pastoor Hendriks. In 1933 bracht hij na zijn pelgrimstocht naar Lisieux de RELIEKHOUDER mee die hem werd geschonken door Pauline, de zuster van de heilige Theresia. De RELIEK, een stukje van haar mantel kwam pas in 1983 en bevindt zich thans in de reliekhouder, bevestigd onder het PORTRET van Santa Theresia dat in de kerk hangt. Dit portret is geschilderd door Louis de Breet in 1926 en is afkomstig uit de 'Peperbus'; een R.K. Kerk in het centrum van de stad Zwolle, de geboortestad van pastoor Jansen die het enige jaren geleden uit Nederland meenam, nadat het hem door deze kerk geschonken was.

NB van bescherming vanwege de monumentenverordening zijn onder meer uitgesloten:

De sanitaire voorzieningen aan de oostzijde van de kerk.

De nieuwe torenspits. Deze is naar verhouding te klein.

De aangebouwde woning tegen de pastorie aan de oostzijde.

De luifel aan de westgevel van de pastorie.

De latere opgehoogde gedeelten van de regenbakken.

De gewijzigde gevelopeningen in de oostgevel van de pastorie.

De glazen shutters in de pastorie en het logeerverblijf.

Het monumentencomplex bestaande uit: de in 1935 gebouwde Theresiakerk; de regenbakken; de in 1931 gebouwde pastorie; het logeerverblijf en het plein, is van algemeen belang voor het Land Aruba. Door de opvallende situering heeft de kerk eveneens een hoge beeldkwaliteit.

Bernhardstraat

Monument complex: St. Theresia Church / two cisterns/ rectory/ lodging house/ square

The Santa Theresa church built in 1935 is a HALLTYPE church. The form of the windows is inspired by the Gothic style. The building is at a SQUARE which is bordered at the southern and eastern side by a division wall. In the south-east corner of the square there is the almost connectedly built RECTORY of 1931.

To the north-eastern side there is a small free-standing GUESTHOUSE. At the eastern side of the church there are two CISTERNS.

At the site of the Theresia church formerly a small wooden church was built in 1929.

On August 4th, 1929, its construction started and two and a half months later on November 24 it was inaugurated. A parish priest for the church was not appointed at first. The church was serviced from Savaneta. It was not until 1931 that a presbytery for one person was built. This was ready in April. Construction works for the presbytery were done by the construction company Albetam from The Hague. At a later stage this presbytery was expanded for the benefit of the lodging of more priests. Historic building investigation could reveal if the original ground plan was rectangular to which in a later construction stage a construction on a (possibly) T-formed ground plan was added. On December 16, 1932, the construction of the schools at the north side of the church was begun. The first school was opened on January 9, 1933. Gradually the school complex was expanded. The actual church was built only in 1935. This was built over the little wooden church so that the services could continue normally during the construction. Only when they got as far as the interior of the new church, the old one was torn down. The demolished wood was used for the construction of the seaman's house, which in the mean time has been demolished. The design of the present Theresia church comes from the drawing tables of LAGO. This oil refinery, just as the actual Coastal refinery several times has given financial donations as support for the purchase of land, construction, renovation and restoration. In 1947 the Theresia church underwent a radical change. The three-sided apse was replaced by a stair apse enclosure and on both sides of the presbytery a sacristy and a service area was built.

About 1950 the wooden shutter windows in the hall of the church were replaced with windows with IMAGES OF THE LIFE OF CHRIST in LEADED GLASS. These windows were made by studio Frans Balendong in Haarlem. The windows in the west part of the church contain images of the ALL-SEEING EYE, the TRINITY, a CROSS WITH FIVE STARS, and SCALES in LEADED GLASS. Above the windows in the hall of the church also 14 STATION PAINTINGS were placed.

Other interior parts of importance and monumental value are:

The CRUCIFIX, the statue OF THE SACRED HEART, the statue of SAN MARTIN DE PORRES, the statue of THE LADY OF COROMOTO, the statue of a SAINT WITH AN AX and the statues of ANTHONY, JOSEPH and THE VIRGIN MARY WITH CHILD.

Additional interior parts that are included with the valuable items are: the CERAMIC BAPTISMAL FONT, the COPPER CANDLESTICKS, the PROCESSION LANTERN, the liturgical BELL and the WALL-HUNG CANDLESTICKS.

Between 1995 and 1996 the church was renovated thoroughly. The roof of the church seriously affected by termites had to be replaced completely by mahogany wood. The original

wooden spring works disappeared then. The opportunity was used to embellish the roof covering with orange Dutch roof tiles. These come from Woerden. Also the spire was replaced by a new one. Its wooden construction is replaced by a stainless steel one. The spire is no longer pointed but blunt. The ball of the cross erected on it comes from an oil barrel of the oil refinery Coastal. The former roof covering of the tower was also replaced by orange Dutch roof tiles. The remarkable protruding gutter of the old tower is replaced by a lesser protruding gutter. The tower's belfry windows were supplied with better ventilation. In this period the leaded glass windows in the church were restored by studio Bloem of Hoogezand. The large wooden balcony in front of the choir in the church at the west side was removed and room was made for a small wooden platform. The granite floor tiles in the church also date from the last restoration. In honor of the one hundredth year of the death of Santa Theresia a bronze tablet with the inscription S.A. 1897-1997 was placed in the middle of the church floor. Father Fr. Hendriks of Savaneta was the first parish priest who was appointed in San Nicolas. It was this parish priest who chose the patron saint for this church: Saint Theresia of Lisieux. The reason that it was this saint he chose as patron saint is because of his miraculous recovery of a colic intestine he had been suffering from for years. After he had asked her for recovery in prayers he actually recovered (friendly information from father Jansen). Maria of Lisieux was born on January 2, 1873 in Alençon in France. She entered the order of the Carmelites in Lisieux on April 9, 1888, and took the vows on September 8, 1890. On August 30, 1897 she died of tuberculosis. She was beatified on April 29, 1923 and sanctified on May 17, 1925. From then on Santa Theresia of Lisieux became a popular saint for missionaries, such as also for father Hendriks. After his pilgrimage voyage to Lisieux in 1933 he took along the RELIC which was presented to him by Pauline, saint Theresia's sister. The RELIC, a piece of her mantle, arrived only in 1983 and is now in the relicholder, placed under the PORTRAIT of Santa Theresia which is hanging in the church. This PORTRAIT is painted by Louis de Breet in 1926 and comes from the 'Peperbus'; a Roman Catholic Church in the center of the city of Zwolle, the native city of father Jansen who took it along from Holland a few years ago, after it was presented to him by this church.

Please note: Excluded from protection because of the monument ordinance are among other things:

The sanitary provisions at the east side of the church.

The new spire. This is too small in proportion.

The added on home against the presbytery at the east side.

The canopy at the west exterior wall of the presbytery.

The parts of the cistern which were raised later.

The changed facade openings on the east exterior wall of the presbytery.

The glass shutters in the presbytery and the lodging home.

The monument complex comprising of: the Theresia church built in 1935; the cisterns; the presbytery built in 1931; the lodging home and the square are of general importance for the country Aruba. Because of the unusual positioning the church also has a prominent image.

Crijnssenstraat 2

Un edificio construi entre 1940 y 1950 cu ta consisti di un CAS y un TIENDA y ta un parcela situa na un skina. Na su banda west tin Bargestraat y Crijnssenstraat ta keda na su banda noord. E parcela ta un ehempel bon manteni di *Nieuwe Bouwen* di San Nicolas. Remarcabel ta e patio cubri cu ta keda riba e di dos piso, cual por mira for di Bargestraat memey di e espacio den e fachada rectangular. E cuartonan di e cas ta situa na e bandanan pasuit, panort y banda oost. E dak di e cuartonan ta baha den e patio. Remarcabel tambe ta un muraya di bloki cu ta sali for di e fachada riba cual tin un bentana cu ta situa na e skina banda noord-oost di e di dos piso, cu basicamento ta fungi como un luga di observacion. E edificio aki, hunto cu e parcela cu ta keda na e skina Bargestraat/ B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat na otro banda di caminda, ta forma parti di un conhunto monumental. Door di construccion despues di un parcela banda di dje, parcialmente no por mira e banda oost di e edificio.

A traha e combinacion di cas y tienda aki riba un plano basicamente rectangular di cual e huki noord-west ta mita rondo y ta consisti di dos piso. E fachada ta vertical trapia door di e estilo di un fachada rectangular cu ta sali afo na banda di e huki zuid-west y cuater colom vierkant banda e stupi poco aden di e tienda riba e prome piso. E stupi mita rondo ta core desde e muraya vertical di e huki zuid-west te na e muraya vertical cu entrada den e fachada di panort y ta parti door di e colomnan di cinco banda. E entrada ta keda den e prome banda di e fachada banda panort. E fachadanan ta horizontalmente trapia door di e plint di e tienda y door di e leishi cu ta sali mas afo na e banda riba e fachadanan y e colomnan.

Un edificio traha entre 1940-1950 den estilo di *Nieuwe Huizen* ta di interes publico pa Pais Aruba. E edificio ta un ehempel bon manteni di *Nieuwe Bouwen* na San Nicolas y ta forma e cuminsamento di un progreso floreciente di e luga aki den añanan cuarenta y cincuenta di siglo binti. E edificio aki, hunto cu e parcela cu ta keda na e skina Bargestraat/ B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat na otro banda di caminda, ta forma un conhunto determinante di imagen.

Crijnssenstraat 2

Het tussen 1940-1950 tot stand gekomen aaneengebouwde WOON / WINKELGEBOUW is een hoekpand en wordt begrensd door de Bargestraat aan de westzijde en de Crijnssenstraat aan de noordzijde. Het pand is een goed bewaard voorbeeld van het 'Nieuwe Bouwen' in San Nicolas. Opmerkelijk is de open binnenplaats/loggia op de tweede bouwlaag, vanuit de Bargestraat door de rechthoekige gevelopening zichtbaar. De woonvertrekken zijn aan de zuid-, noord- en oostzijde gegroepeerd. De daken boven deze vertrekken wateren alle op deze binnenplaats af. Opmerkelijk is ook de uit de gevel kragende muurblok met venster op de noord-oosthoek van de tweede bouwlaag die als het ware als een 'uitkijkpost' fungeert. Het gebouw vormt tezamen met het tegenover gelegen woon-winkelgebouw aan de Bargestraat/B. van de Veen Zeppenveldtstraat onderdeel van een monumentaal ensemble. De oostgevel is in een later stadium door de bouw van het belendende pand gedeeltelijk aan het zicht onttrokken.

Het woonwinkelhuis is tot stand gekomen op een nagenoeg rechthoekig grondplan met een halfronde noord-westhoek en bestaat uit twee bouwlagen.

De gevel is verticaal geleed door een rechthoekige uitkragende gevelstijl op de zuid-westhoek en vier vierkante kolommen langs de weinig teruggezette winkelpui in de eerste bouwlaag. De halfronde winkelpui verloopt vanaf het verticale muurvlak van de zuid-westhoek tot aan het verticale muurvlak met deuropeningen in de noordgevel en wordt door de kolommen in vijf traveeën verdeeld. De entree bevindt zich in de eerste travee van de noordgevel. De gevels zijn horizontaal geleed door de plint van de winkel en door uitkragende lijsten aan de bovenzijde van de gevel en aan de bovenzijde van de kolommen.

Het tussen 1940-1950 tot stand gekomen woon/winkelgebouw in de stijl van het Nieuwe Bouwen is van algemeen belang voor het Land Aruba. Het gebouw is een gaaf bewaard voorbeeld van het Nieuwe Bouwen in San Nicolas en vormt de neerslag van de bloeiende hoogconjunctuur van deze plaats in de veertiger- en vijftiger jaren van de twintigste eeuw. Het gebouw vormt samen het tegenoverliggende pand hoek Bargestraat/B. van der Veen Zeppenveldtstraat een beeldbepalend ensemble.

Crijnsenstraat 2

The connected DWELLING / STORE BUILDING built in 1940-1950 is a corner building and is bordered by the Bargestraat at the west side and the Crijnsenstraat at the north side. The building is a well kept example of the 'New Building Style' in San Nicolas. Remarkable is the open inner space / loggia on the second floor, which is visible from the Bargestraat through the rectangular opening in the facade. The residential apartments are placed on the south, north and east side. All the roofs above these apartments drain towards this inner space. Also remarkable is the concrete protrusion from the façade with a window on the north-eastern corner of the second floor which functions as if it were an "observation/outlook post". The building forms part of a monumental complex together with the dwelling-store-building at the Bargestraat/ B. v/d Veen Zeppenfeldstraat situated at the opposite side of the street. At a later stage the eastern exterior wall was partly hidden from view through the construction of the adjoining building.

The dwelling/store building was set up on an almost rectangular ground plan with a half round north-west corner and consists of two floors.

The outer wall is vertically segmented by a rectangular collar façade style. The half round shop front goes from the vertical wall area of the south-west corner till the vertical wall area with door openings in the north outer wall and is divided by columns in five bays. The entrance is in the first bay of the north outer wall. The outer walls are horizontally divided by the skirting board of the shop and by collar frames at the upper side of the outer wall and at the upper side of the columns.

The dwelling/store-building erected in 1940-1950 in the style of the New Building is of general importance for the country Aruba. The building is a perfectly kept example of the New Building Style in San Nicolas and is a reflection of the flourishing boom of this place in the nineteen-forties and -fifties. This building and the building on the opposite corner of Bargestraat/ B. v/d Veen Zeppenfeldstraat create an ensemble of a determining image for San Nicolas.

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 7

Un CAS y TIENDA cu a construi na mas of menos 1940-1950, basicamente para su so y traha den e estilo di *Nieuwe Bouwen*. Pasuit di dje ta situa B. v.d. Veen Zeppenfeldstraat, na su banda oost tin Bargestraat y na banda noord Crijnsenstraat. E percela aki y e compleho di cas y tienda (Crijnsenstraat 2), ta forma un conhunto di imagen masha determinante mes. Door di plastificacion di e fachada, realisa door di e leishinan horizontal trapia, e patio riba e di dos piso cu ta hinca hopi aden (manera e tabata na aña 2000 y 2001 y cu awendia ta cera; pero mirando e presencia di un punto di sosten rondo ta facil pa reconstrui), e rij di un serie di bentana di e tienda cu ta poni mas aden y e piso di abou cu ta traha mas paden, ta surgi un efecto di luz y sombra fascinante cu ta sostiene e formacion arkitectonico extra. No ta mucho cla ki forma e dak di e edificio aki tin actualmente y na ki manera awacero ta core y sali for di e edificio. Ta pa e motibo aki no por describi e dak.

Un filmacion den *Skylook of Aruba* di Wim ter Hart ta indica cu originalmente e dak tabata consisti di dos banda cu ta baha parti paden. Memey tabatin, a lo menos e tempo ey, un dak plat cu ta caba riba e fachada di e parti patras. Investigacion di construccion historico y di archivo por demostra si originalmente e portanan di e tienda y e bentananan tabata di palo. Door di un muraya di cura halto no por describi e piso abou na banda west. E prome piso di e percela tabatin un funcion di tienda y deposito. E piso ariba tabata fungi como vivienda y tabata accesibel via un trapi na e banda west.

N.b.

Segun Ordenansa di Monumento e siguiendenan entre otro ta exclui di proteccion:

E entradanan; e ceranan di e luznan di halto entre e prome y di dos piso; e shuttersnan y e demas adaptacionnan haci na e fachada pa necesidad di funcionamiento di e oficina cu actualmente ta ubica den dje.

E combinacion di vivienda y tienda construi entre 1940-1950 ta di interes publico pa Pais Aruba. E edificio ta forma hunto cu e compleho di vivienda y tienda, Crijnsenstraat 2, un conhunto importante. Door di su ubicacion na e skina B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat y Bargestraat, e edificio aki ta un ehempel rasonablemente bon manteni di *Nieuwe Bouwen* na San Nicolas. E ta forma e conyuntura halto floreciente di San Nicolas den añanan cuarenta y cincuenta.

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 7

Het omstreeks 1940-1950 tot stand gekomen en nagenoeg vrijstaande WOON/WINKELGEBOUW in de stijl van het 'Nieuwe Bouwen', wordt aan de zuidzijde begrensd door de B. van der Veen Zeppenfeldstraat, aan de oostzijde door de Bargestraat en aan de noordzijde door de Crijnssenstraat. Het pand vormt samen met het aan de oostzijde van de Bargestraat gelegen woon-winkelgebouw (Crijnssenstraat 2) een zeer beeldbepalend ensemble. Door de plasticiteit van de gevel, bewerkstelligd door uitkragende horizontale lijsten, de diepliggende loggia op de verdieping (als aanwezig in 2000 en 2001, thans dichtgezet, maar gezien de aanwezigheid van het ronde steunpunt eenvoudig te reconstrueren), de teruggezette doorlopende rij vensterreeks van winkel en de teruggezette onderbouw, ontstaan boeiende licht- en schaduweffecten die de architectonische vormtotaal extra ondersteunen. Het is niet duidelijk welke dakvorm dit gebouw thans heeft en op welke wijze het hemelwater wordt afgeleid. Het dak kan daardoor niet worden beschreven. Een historische beeldopname in *Skylook of Aruba* van Wim ter Hart geeft aan dat het dak in oorsprong bestond uit naar binnen toe aflopende schilden. Centraal bevond zich althans toen een plat dak uitlopend naar de achtergevel. Bouwhistorisch onderzoek en archiefonderzoek zou kunnen uitwijzen of de winkeldeuren en de vensters in oorsprong van hout waren. Door een hoge afscheidingsmuur kan de eerste bouwlaag aan de westzijde niet worden beschreven. De eerste bouwlaag van het pand had een winkel- en opslagfunctie. De tweede bouwlaag had een woonfunctie en is aan de westzijde via een trap toegankelijk.

Van bescherming vanwege de monumentenverordening zijn onder meer uitgesloten: de entrees; de dichting van de bovenlichten tussen eerste en tweede bouwlaag; de shutters en overige aanpassingen aan de gevels ten behoeve van de huidige kantoorfunctie.

Het tussen 1940-1950 tot stand gekomen woon-winkelhuis is van algemeen belang voor het Land Aruba. Het gebouw vormt samen met het woon-winkelhuis Crijnssenstraat 2 een belangrijk ensemble. Door zijn situering op de hoek van de B. van der Veen Zeppenfeldtstraat en Bargestraat is het gebouw zeer beeldbepalend. Het gebouw is een redelijk gaaf bewaard voorbeeld van het Nieuwe Bouwen in San Nicolas en vormt de neerslag van de bloeiende hoogconjunctuur van deze plaats in de jaren veertig en vijftig.

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 7

The DWELLING/STOREBUILDING in the style of the 'New/ Modern Building Style' erected in 1940-1950 and almost free-standing, is bordered to the south side by the B. Van der Veen Zeppenfeldstraat, on the east side by the Bargestraat and on the north side by the Crijnssenstraat. The building forms an ensemble of a very determining image for San Nicolas together with the dwelling/ store building situated at the east side of the Bargestraat (Crijnssenstraat).

The organic shape of the façade which is accentuated by horizontal banding, the deeply recessed loggia on the first floor (as visible in 2000-2001 and now closed, but considering the presence of the rounded support it can easily be reconstructed), the recessed continuing row of storefront windows and façade on the ground floor create an exciting play of light and shadow which only accentuate the language of form and architectural elements. It is not clear which form of roof this building has now and in which way rainwater is diverted. Therefore the roof can not be described. A historic view intake in *Skylook of Aruba* of Wim ter Hart indicates that originally the roof consisted of inwardly sloping shields. In the center there was, in any case at that time, a flat roof ending towards the back outer wall. Historic building and archives investigation could reveal if the storefront doors and the windows were originally from wood. Because of a high dividing wall the first floor at the west side cannot be described. The first floor of the building had a store and storage function. The second floor had a living function and is accessible via a staircase at the west side.

Excluded from protection because of the monument ordinance are among other things: the entrances, the closing of upper lights between the first and the second floor; the shutters and other adjustments to the windows for the benefit of the actual office function.

The dwelling/store built between 1940-1950 is of general importance for the country Aruba. Together with the dwelling/store Crijnssenstraat 2 the building forms an important complex. Because of its situation at the corner of the B. Van der Veen Zeppenveldtstraat and Bargestraat the building has a very defining image. The building is a rather perfectly kept example of the New/ Modern Building Style in San Nicolas and it reflects the flourishing boom of this place in the forties and fifties.

B. v/d Veen Zeppenfeldtstraat 2

E luga Catolico Romano, caminda antes e MILITARNAN TABATA HOSPEDA, contrui na 1935, ta un parcela riba un skina para su so na e huki pasuit di e crusada caminda Zeppenfeldtstraat ta core di oost pa west y Kazernestraat ta core di noord pa zuid. E edificio ta cera e parti oost di un espacio di stad habri cu ta forma pa e parkeerplaats dilanti di warda di polis. Su doño di antes tabata Sr. Bislick. Den su decoracionnan e edificio ta muestra influencia di e asina yama arkitektura di cas Arubano decora. Un leishi di fachada vertical cu dibuho decorativo riba dje a disarce. Eventualmente lo por reconstrui esaki. E refresceria situa den e piso abou tabata accesibel via e entradanan na e tres bandanan schuin plat di e skina noord-west di e edificio. E espacionan cu ta keda na e di dos piso ta accesibel via un trapi na e parti patras banda pasuit. Investigacion mas extenso por muestra si e trapi di hero aki ta esun original. Por lo pronto no tin indicacion pa esaki. Originalmente e bentananan tabatin glasan vertical di tres pida sea enkel, dobel of tripel.

N.b.

Segun Ordenansa di Monumento ta exclui di proteccion entre otro:

E portanan di entrada di glas y aluminio.

E buraconan pa instalacion di airco.

E azuleho riba e muraya banda panort di e piso abou.

E luga di hospedahe di militar, construi na 1935, ta di interes publico pa Pais Aruba. Ademá e edificio tin un balor excepcional halto tambe. E arkitektura ta forma tanto un cuminsamento di tecnica di construccion Arubano floreciente, reconocibel den su decoracionnan, como e tecnica di construccion nobo cu ta un respuesta riba desaroyo di San Nicolas. Mescos cu e trahamento di edificio di dos piso riba un plano cu varios banda ta un contesta riba e infraestructura di e luga ey. E edificio tin tambe un balor historico cultural grandi; e ta refleha e bida social di e sociedad brotante di San Nicolas den añanan trinta, den cual e militarnan staciona na Aruba y polis a contribui tambe na dje. E situacion particular di construccion di stad tin un balor adicional importante. Door di esaki e edificio tin un imagen determinante halto.

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 2

Het omstreeks 1935 tot stand gekomen voormalige rooms katholieke TEHUIS VOOR MILITAIREN is een vrijstaand hoekpand in de zuidelijke oksel van de kruising van de oost-west georiënteerde Zeppenfeldstraat en de noord-zuid georiënteerde Kazernestraat. Het gebouw vormt de oostelijke afsluiting van een open stedelijke ruimte gevormd door het parkeerterrein tegenover het politiebureau. Voormalig eigenaar was de heer Bislick. Het gebouw vertoont in zijn decoraties invloeden van de zogeheten Arubaanse cas decora-architectuur. Een verticale gevellijst met decoratiemotieven van de westgevel is gedeeltelijk verdwenen. Deze zou wellicht kunnen worden gereconstrueerd. Het café op de begane grond was bereikbaar via de entreepartij op de drie maal afgeschuinde noord-westhoek van het gebouw. De ruimtes op de tweede verdieping zijn via een trap aan de achterzijde - de zuidzijde - te bereiken. Nader bouwhistorisch onderzoek zou kunnen uitwijzen of deze ijzeren trap oorspronkelijk is. Vooralsnog zijn daar geen aanwijzingen voor. In oorsprong waren de vensters voorzien van enkele-, dubbele en driedubbele verticale drieruitsramen.

NB.

Van bescherming vanwege de monumentenverordening zijn onder meer uitgesloten:

- De deuren van glas en aluminium van de entrees.

- De openingen ten behoeve van de airco-installaties.

- De wandtegels tegen de noordmuur van de onderste bouwlaag.

Het omstreeks 1935 tot stand gekomen militair tehuis is van belang voor het Land Aruba. Het gebouw heeft tevens een hoge zeldzaamheidswaarde. De architectuur vormt de neerslag van zowel traditionele Arubaanse bouwtechnieken, met name herkenbaar in de decoraties, als van nieuwe bouwtechnieken die een antwoord zijn op de stedelijke ontwikkeling van San Nicolas, zoals het bouwen van twee bouwlagen op een veelzijdig grondplan hetgeen een antwoord is op de infrastructuur ter plaatse. Het gebouw is eveneens van grote cultuurhistorische waarde: het weerspiegelt het bruisende sociaal maatschappelijke leven van San Nicolas in de jaren dertig waaraan ook de op Aruba gestationeerde militairen en politie bijdroegen. De bijzondere stedenbouwkundige situatie vormt een belangrijke toegevoegde waarde. Het gebouw is hierdoor sterk beeldbepalend.

B. v/d Veen Zeppenfeldtstraat 2

The former Roman Catholic MILITARY HOME built in about 1935 is a free-standing corner building in the south corner of the intersection of the east-west oriented Zeppenfeldtstraat and the north-south oriented Kazernestraat. The building forms the eastern “wall” of an open urban space created by the parking place opposite the police station. Mr. Bislip was the former owner. In its decorations the building shows influences of the so-called “Aruban *cas decora*” architecture. A vertical façade frame of the west outer wall has partly disappeared. This could perhaps be reconstructed. The coffee-shop on the ground floor was accessible via the entrance area on the north-west corner of the building which has three angles. The spaces on the second floor are accessible via a staircase at the back – the south side. More detailed historic building investigation could reveal if this iron staircase is original. There are no indications of this as yet. Originally the windows had single, double and triple vertical windows panes divided in three parts.

Please note:

Excluded from protection because of the monument ordinance are among other things:

- The doors of glass and aluminum of the entrances;
- The openings for the air conditioning installations;
- The wall tiles against the north wall of the ground floor.

The MILITARY HOME built in 1935 is of importance for the country Aruba. The building has also a high value of unusualness. The architecture is a reflection of both the traditional Aruban building techniques, which can be recognized notably in the decorations, as well as the new building techniques which are a result of the urban development of San Nicolas. Such as, for example, the construction of two floors on a multi-faceted floor-plan as a result of the infrastructure present at the respective location. The building also has a great cultural historical value: it reflects the bustling social life of San Nicolas in the thirties to which also the military men and policemen stationed in Aruba have contributed. In addition, the building has a high distinctive value since this type is rare.

Kazernestraat 3

Un PANADERIA cu un TIENDA situa na un skina, construi entre 1940 y 1950 y cu ta para cu su banda west, cu ta alabes su fachada di padilanti, riba e rooilijn di Kazernestraat cu ta core noord-zuid. Un di e doñonan anterior tabata famia Bislip. Awendia e tienda di skina aki no ta bende pan mas pero ta bende otro producto. Un parti di e edificio ta uza door di un fundacion of instancia. Primeramente e fachada di banda patras no tabata visibel door di un percela cu mientras tanto a bash'e abou. Por ta esaki ta e motibo pakico e fachada di patras, cu mientras tanto ta visibel awo, no ta gepleister ni geverf (ainda). Harmonisacion di e fachada door di pleister y verf e mescos cu e otro fachadanan ta deseabel. Door di adaptacion di e colomnan cu ta core schuin bin abou y parti di e fachada ariba, e fachada west, west-zuid y e fachada banda zuid, cu ta sali un afo, e edificio tin un conexion plastico notabel. Door di uzo di color ta accentua e caracteristica aki na un forma fascinante. Tambe e propaganda pinta ta duna e edificio un balor agrega. Lamentablemente recientemente a verf riba e propaganda aki cu tabatin dibuho di diferente pan pinta riba dje. Durante restauracion lo por kita e capa di verf aki.

N.b.

Por describi e estilo di arkitektura aki como un forma di 'Art Deco' Americano. E arkitektura ta forma e progreso di influencia di afo door di binimento di stranhero aki, atrai door di e economia floreciente door di LAGO den añanan binti. E arkitektura ta principalmente remarcabel pa San Nicolas y ta forma parti di historia di su formacion.

Kazernestraat 3

De BAKKERIJ MET HOEKWINKEL is mogelijk tussen 1940 en 1950 gebouwd en staat met de westgevel - tevens voorgevel - in de rooilijn van de noord-zuid georiënteerde Kazernestraat. Een voormalige eigenaar was de familie Bislip. De hoekwinkel wordt tegenwoordig niet meer voor de verkoop van brood e.d. gebruikt maar voor andere produkten. Een gedeelte is in gebruik door een vereniging of stichting. De achtergevel van het gebouw was eerder door een inmiddels afgebroken pand aan het zicht onttrokken geweest. Dat is wellicht de reden waarom de achtermuur - thans wel in zicht - (nog) niet gepleisterd en geschilderd is. Afstemming van deze gevel in pleister en kleur op de overige gevels is wenselijk. Het gebouw heeft door de toepassing van naar beneden afgeschuinde kolommen en het naar voren springende bovenste geveldeel - de west-, west-zuid- en zuidgevel - een opmerkelijke plastische geleding. Door het kleurgebruik wordt dit karakter op een boeiende wijze geaccentueerd. Ook de geschilderde RECLAME verleent het gebouw een toegevoegde waarde. Helaas is de geschilderde reclame met de voorstellingen van verschillende soorten brood recentelijk overgeschilderd. Bij restauratie zou de verflaag weer verwijderd kunnen worden.

NB.

Van bescherming vanwege de monumentenverordening zijn onder meer uitgesloten.

Het ventilatierooster in de deur van de zuidgevel.

Het tussen 1940-1950 tot stand gekomen bakkersbedrijf met winkel met een markante plastische geleding van de gevel is van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege zijn architectuurhistorische en typologische waarde. De architectuurstijl kan worden omschreven als een vorm van 'Amerikaanse Art Deco'. De architectuur vormt de neerslag van de buitenlandse invloeden ten gevolge van de vestigingen van buitenlanders, aangetrokken door de economische opbloei door de vestiging van de LAGO in de jaren twintig. De architectuur is voornamelijk kenmerkend voor de stad San Nicolas en maakt deel uit van haar ontstaansgeschiedenis.

Kazernestraat 3

The BAKERY WITH CORNERSTORE was possibly built between 1940 and 1950 and has its west facade – also its front façade – in the building-line of the north-south oriented Kazernestraat. The family Bislip was a former owner. Nowadays the corner store is not used anymore for selling bread and the like but for other products. One part is used by an organization or foundation. The view of the back exterior wall of the building formerly was blocked by a building which has been torn down in the meantime. That is perhaps the reason why the back wall – now in view – (still) is not plastered and painted. It is desirable that this wall is plastered and painted to in accordance to the other walls. The building has a dynamic play of connections through the use of tapered columns and the protruding upper portion of the façade on the west, south-west and southern exterior walls. Through the use of colors this dynamic style is accentuated in a fascinating manner. Also the painted ADVERTISEMENT gives the building an added value, unfortunately the painted advertisement with the images of different kinds of bread have recently been painted over. At restoration the layer of paint could be removed again.

Please note:

Because of the monument ordinance among other things the ventilation grille in the door of the southern exterior wall is excluded from protection.

The bakery with shop built between 1940 – 1950 with a remarkable expressive segmentation of the façade is of general importance for the country Aruba because of the architectural and cultural-historical and the typological value. The architectural style can be described as a form of 'American Art Deco'. The architecture is the reflection of foreign influences as a consequence of the settling of foreigners, attracted by the economic prosperity through the establishment of LAGO in the nineteen twenties. The architecture is primarily characteristic for the town of San Nicolas and forms a part of its originating history.

Kazernestraat 3

De BAKKERIJ MET HOEKWINKEL is mogelijk tussen 1940 en 1950 gebouwd en staat met de westgevel - tevens voorgevel - in de rooilijn van de noord-zuid georiënteerde Kazernestraat. Een voormalige eigenaar was de familie Bislip. De hoekwinkel wordt tegenwoordig niet meer voor de verkoop van brood e.d. gebruikt maar voor andere produkten. Een gedeelte is in gebruik door een vereniging of stichting. De achtergevel van het gebouw was eerder door een inmiddels afgebroken pand aan het zicht onttrokken geweest. Dat is wellicht de reden waarom de achtermuur - thans wel in zicht - (nog) niet gepleisterd en geschilderd is. Afstemming van deze gevel in pleister en kleur op de overige gevels is wenselijk. Het gebouw heeft door de toepassing van naar beneden afgeschuinde kolommen en het naar voren springende bovenste geveldeel - de west-, west-zuid- en zuidgevel - een opmerkelijke plastische geleding. Door het kleurgebruik wordt dit karakter op een boeiende wijze geaccentueerd. Ook de geschilderde RECLAME verleent het gebouw een toegevoegde waarde. Helaas is de geschilderde reclame met de voorstellingen van verschillende soorten brood recentelijk overgeschilderd. Bij restauratie zou de verflaag weer verwijderd kunnen worden.

NB.

Van bescherming vanwege de monumentenverordening zijn onder meer uitgesloten.

Het ventilatierooster in de deur van de zuidgevel.

Het tussen 1940-1950 tot stand gekomen bakkersbedrijf met winkel met een markante plastische geleding van de gevel is van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege zijn architectuurhistorische en typologische waarde. De architectuurstijl kan worden omschreven als een vorm van 'Amerikaanse Art Deco'. De architectuur vormt de neerslag van de buitenlandse invloeden ten gevolge van de vestigingen van buitenlanders, aangetrokken door de economische opbloei door de vestiging van de LAGO in de jaren twintig. De architectuur is voornamelijk kenmerkend voor de stad San Nicolas en maakt deel uit van haar ontstaansgeschiedenis.

Kazernestraat 3

The BAKERY WITH CORNERSTORE was possibly built between 1940 and 1950 and has its west facade – also its front façade – in the building-line of the north-south oriented Kazernestraat. The family Bislip was a former owner. Nowadays the corner store is not used anymore for selling bread and the like but for other products. One part is used by an organization or foundation. The view of the back exterior wall of the building formerly was blocked by a building which has been torn down in the meantime. That is perhaps the reason why the back wall – now in view – (still) is not plastered and painted. It is desirable that this wall is plastered and painted to in accordance to the other walls. The building has a dynamic play of connections through the use of tapered columns and the protruding upper portion of the façade on the west, south-west and southern exterior walls. Through the use of colors this dynamic style is accentuated in a fascinating manner. Also the painted ADVERTISEMENT gives the building an added value, unfortunately the painted advertisement with the images of different kinds of bread have recently been painted over. At restoration the layer of paint could be removed again.

Please note:

Because of the monument ordinance among other things the ventilation grille in the door of the southern exterior wall is excluded from protection.

The bakery with shop built between 1940 – 1950 with a remarkable expressive segmentation of the façade is of general importance for the country Aruba because of the architectural and cultural-historical and the typological value. The architectural style can be described as a form of 'American Art Deco'. The architecture is the reflection of foreign influences as a consequence of the settling of foreigners, attracted by the economic prosperity through the establishment of LAGO in the nineteen twenties. The architecture is primarily characteristic for the town of San Nicolas and forms a part of its originating history.

Kazernestraat 3

De BAKKERIJ MET HOEKWINKEL is mogelijk tussen 1940 en 1950 gebouwd en staat met de westgevel - tevens voorgevel - in de rooilijn van de noord-zuid georiënteerde Kazernestraat. Een voormalige eigenaar was de familie Bislip. De hoekwinkel wordt tegenwoordig niet meer voor de verkoop van brood e.d. gebruikt maar voor andere produkten. Een gedeelte is in gebruik door een vereniging of stichting. De achtergevel van het gebouw was eerder door een inmiddels afgebroken pand aan het zicht onttrokken geweest. Dat is wellicht de reden waarom de achtermuur - thans wel in zicht - (nog) niet gepleisterd en geschilderd is. Afstemming van deze gevel in pleister en kleur op de overige gevels is wenselijk. Het gebouw heeft door de toepassing van naar beneden afgeschuinde kolommen en het naar voren springende bovenste geveldeel - de west-, west-zuid- en zuidgevel - een opmerkelijke plastische geleding. Door het kleurgebruik wordt dit karakter op een boeiende wijze geaccentueerd. Ook de geschilderde RECLAME verleent het gebouw een toegevoegde waarde. Helaas is de geschilderde reclame met de voorstellingen van verschillende soorten brood recentelijk overgeschilderd. Bij restauratie zou de verflaag weer verwijderd kunnen worden.

NB.

Van bescherming vanwege de monumentenverordening zijn onder meer uitgesloten.

Het ventilatierooster in de deur van de zuidgevel.

Het tussen 1940-1950 tot stand gekomen bakkersbedrijf met winkel met een markante plastische geleding van de gevel is van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege zijn architectuurhistorische en typologische waarde. De architectuurstijl kan worden omschreven als een vorm van 'Amerikaanse Art Deco'. De architectuur vormt de neerslag van de buitenlandse invloeden ten gevolge van de vestigingen van buitenlanders, aangetrokken door de economische opbloei door de vestiging van de LAGO in de jaren twintig. De architectuur is voornamelijk kenmerkend voor de stad San Nicolas en maakt deel uit van haar ontstaansgeschiedenis.

Kazernestraat 3

The BAKERY WITH CORNERSTORE was possibly built between 1940 and 1950 and has its west facade – also its front façade – in the building-line of the north-south oriented Kazernestraat. The family Bislip was a former owner. Nowadays the corner store is not used anymore for selling bread and the like but for other products. One part is used by an organization or foundation. The view of the back exterior wall of the building formerly was blocked by a building which has been torn down in the meantime. That is perhaps the reason why the back wall – now in view – (still) is not plastered and painted. It is desirable that this wall is plastered and painted to in accordance to the other walls. The building has a dynamic play of connections through the use of tapered columns and the protruding upper portion of the façade on the west, south-west and southern exterior walls. Through the use of colors this dynamic style is accentuated in a fascinating manner. Also the painted ADVERTISEMENT gives the building an added value, unfortunately the painted advertisement with the images of different kinds of bread have recently been painted over. At restoration the layer of paint could be removed again.

Please note:

Because of the monument ordinance among other things the ventilation grille in the door of the southern exterior wall is excluded from protection.

The bakery with shop built between 1940 – 1950 with a remarkable expressive segmentation of the façade is of general importance for the country Aruba because of the architectural and cultural-historical and the typological value. The architectural style can be described as a form of 'American Art Deco'. The architecture is the reflection of foreign influences as a consequence of the settling of foreigners, attracted by the economic prosperity through the establishment of LAGO in the nineteen twenties. The architecture is primarily characteristic for the town of San Nicolas and forms a part of its originating history.

Caya St. Eustatius 16 [antes Village Noord 38]

Un CAS di palo posiblemente construi alrededor di 1940-1950, situa den e asina yama "Village" na San Nicolas. Hopi di e construccionnan di palo di e bario aki cu a traha pa necesidad di vivienda di e trahadonan di LAGO, mientras tanto a bay perdi. A expande e cas diferente biaha. E expansion di mas pasuit, traha di bloki, ta exclui di proteccion basa riba Ordenansa di Monumento. Un expansion na banda oost y un expansion cu ta pega di biaha riba e hadrey na e banda pasuit, tur dos traha di bloki, ta cay bou di proteccion; indicando di biaha cu segun tempo con por reconstrui y expande un construccion di palo. Tambe ta exclui di proteccion dos porta banda panort y algun ceranan di e bentananan cu a haci recientemente.

N.b. E fachadanan originalmente tabata gevef den colo blauw di cielo.

Na prome instante a traha e cas riba un plano rectangular. Na e banda oost a expande cu un construccion mas abou. Contra esaki a bolbe traha un expansion chikito; e biaha aki traha di bloki cu pleister gevef. E construccion principal original ta consisti di un nucleo y un hadrey na banda pasuit.

E edificio principal tin un dak di siya cu ta baha riba e hadrey. E dak ta cubri cu plachi di zink. Cerca di e top di e fachadanan tin un balki cu ta mara e nok hunto. E expansionnan tin tambe un dak cu ta baha bin abou, cubri cu plachi di zink. E totalidad ta traha riba un speilo di cement. E bandanan di e fachada ta di lata gerabat y ta berde gevef. E dos porta di saya cu djeki y e bentana na e banda pasuit ainda tin klem di palo. E fachada dilanti (fachada panort) tin un entrada na banda robes di e edificio principal. Na cada banda di esaki tin un bentana cu yalusi. Na banda drechi tin un buraco di bentana. Den e expansion di banda robes ainda tin un buraco di un porta. E fachada banda west tin den e edificio principal un bentana condena di cual tanto ariba como abou di e bentana tin drempel cu ta termina schuin na e puntanan. Tambe e bentananan di e hadrey y e expansion protegi na e banda pasuit ta condena. Na e banda oost tin tres bentana, un cu blad dobel y dos cu blad enkel. E banda pasuit ta muestra e expansion protegi na banda oost cu un porta di saya cu djeki cu klem di palo. Den e parti di palo di e fachada di e hadrey tin un bentana di un blad cu klem di palo. E leishi di palo tin tanto ariba como abou drempel cu ta caba schuin na e puntanan. E portanan di e expansion protegi tin ainda un stupi cu trapi di beton simpel gesmeer.

Un cas di palo di mas of menos 1940-1950 cu ta di interes publico pa Pais Aruba. E ta muestra valioso di construccion di palo di "Village" den tempo di LAGO. Tambe e ta un referencia particular di un influencia di construccion cu a sali for di e demas islanan Caribense (*West-Indië*). E edificio ta basta bon conserva y ta un ehempel representativo di un construccion di palo. Mester enfatisa riba e balor di expresion particular di un desaroyo socio-economico, como parti caracteristico di e structura di establecimiento causa door di e necesidad di alohamento di personal di clase abou di LAGO.

Caya St. Eustatius16 [voorheen Village Noord 38]

Een mogelijk omstreeks 1940-1950 tot stand gekomen houten WOONHUIS. Het woonhuis bevindt zich binnen de zogenaamde 'Village' te San Nicolas. Veel van de oorspronkelijke houten bebouwing van deze wijk ten behoeve van het personeel van het Lago-bedrijf is inmiddels verloren gegaan. Het woonhuis is verschillende keren uitgebreid. De meest zuidelijke uitbreiding - van blokki's - valt buiten de bescherming vanwege de monumentenverordening. Overigens valt een uitbreiding aan de oostzijde en een onmiddellijk tegen de galerij geplaatste uitbreiding aan de zuidzijde - beide van blokki's - binnen de bescherming; duidelijk aangevend hoe ook bij houtbouw in de loop der tijd kon worden aan- en bijgebouwd. Verder worden de twee deuren aan de noordzijde en enkele recente raamvullingen van bescherming uitgesloten.

NB. In oorsprong waren de gevels (hemels)blauw geschilderd.

Het woonhuis is in eerste aanleg op een rechthoekig grondplan tot stand gekomen. Aan de oostzijde is het met een lagere uitbreiding verlengd. Hiertegen is later weer een kleinere uitbreiding geplaatst; ditmaal van betonnen blokki's met geschilderd pleisterwerk. De oorspronkelijke hoofdbebouwing bestaat uit een kern en galerij aan de zuidzijde. Deze hoofdbebouwing heeft een zadeldak met aankapping over de galerij. Het dak heeft een dekking met metalen golfplaat. Bij de geveltoppen zijn de windveren tegen de gordingkoppen gezet. Ook de uitbreidingen hebben een lessenaarsdak met dito dekking. Het geheel staat op een stenen plint. De gevelwanden zijn van gerabatte delen. De gevels zijn groengeschilderd. Aan de zuidzijde hebben twee 'saya ku djèki's' en een venster nog de kruisgehengen. De voorgevel (noordgevel) heeft een toegang aan de linkerzijde van de hoofdbebouwing. Aan weerszijden hiervan bevindt zich een venster met shutters. Aan de rechterzijde bevindt zich een vensteropening. In de linker uitbreiding bevindt zich nog een deuropening. De westelijke gevel heeft in de hoofdbebouwing een gedicht venster met houten enkadrering met beneden- en bovendorpel met afgeschuinde uiteinden. Ook de vensters van de galerij en de beschermde aanbouw aan de zuidzijde zijn gedicht. Aan de oostzijde bevinden zich drie vensters, één met dubbele en twee met enkele luiken. De zuidzijde toont in de beschermde aanbouw aan de oostzijde een 'saya ku djèki' met kruisgehengen. In het houten deel van de gevel van de galerij bevindt zich een venster met enkel luik en met kruisgehengen. De houten enkadrering heeft zowel bij de beneden- als de bovendorpel afgeschuinde uiteinden. In de beschermde uitbreiding bevindt zich nog een 'saya ku djèki'. De deuren aan de voorgevel en zuidgevel hebben eenvoudige afgesmeerd betonnen stoeptreden.

Houten woonhuis van omstreeks 1940-1950 van algemeen belang voor het Land Aruba. Het vormt een waardevolle getuigenis van de houtbouw in de 'Village' uit de Lago-tijd. Het is verder een bijzondere verwijzing naar de bouw-invloeden vanuit de overige Caraïbische (West-Indische) eilanden. Het gebouw is redelijk gaaf bewaard gebleven en is een representatief voorbeeld van houtbouw. Benadrukt wordt verder de waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling, als kenmerkend onderdeel van de nederzettingsstructuur ten gevolge van de benodigde huisvesting van het lagere Lago-personeel.

Caya St. Eustatius 16 (former village Noord 38)

A wooden DWELLING possibly built in about 1940-1950. The house is situated within the so called 'Village' in San Nicolas. Many of the original wooden building of this area required for the personnel of the Lago Company have gone lost in the meantime. Additions have been made to the house several times. The most southern addition - of *blokkis* - is excluded from protection of the monument ordinance. However, an addition at the east side and an addition placed directly against the gallery at the south side – both of *blokkis* – are within the protection; clearly indicating how also with wooden constructions annexes and additions could be made through the years. Furthermore the two doors at the north side and some recent window fillings are excluded from protection.

Please note: The outer walls were originally painted (sky) blue.

In first instance the house was built on a rectangular ground plan. On the east side it has been extended with a lower extension. Later another smaller extension was placed against this; this time from concrete *blokkis* with painted plasterwork. The original main building consists of a center and a gallery on the south side. This main construction has a gable roof with an extension over the gallery. The roof is covered with corrugated metal sheets. At the roof the faciaboards are placed against the rafters. The extensions also have shed roof with the same covering. The entire construction is on a stone base.

The exterior walls are of rabbeted parts. The exterior walls are painted green. On the south side two 'saya ku djeki's' and a window still have the cross hinges. The front exterior wall (north outer wall) has an entrance on the left side of the main construction. On both sides of this there is a window with shutters. On the right side there is a window opening. In the left extension there is another door opening. The west exterior wall has a closed window with wooden frames with a sill and lintel with angled ends in the main construction. Also the windows of the gallery and the protected addition on the south side are closed. On the east side there are three windows, one with double and two with single shutters. The south side reveals in the protected addition on the east side a 'saya ku djeki' with cross hinges. In the wooden part of the outer wall of the gallery there is a window with a single shutter and with cross hinges. The wooden frames have angled ends at the sill as well as at the lintel. In the protected extension there is another 'saya ku djeki'. The doors at the front exterior wall and the south exterior wall have simple plastered concrete steps.

A wooden dwelling of about 1940 – 1950 of general importance for the country Aruba. It forms a valuable testimony of the wooden constructions in the "Village" of the Lago- time. Furthermore it is a special reference to building influences coming from the rest of the Caribbean (West Indian) islands. The building has been conserved relatively perfect and it is a good representation of wooden construction. In addition, the value of this building as a special expression of the socio-economic development, which was a characteristic part of the settlement structures needed for housing by the lower Lago personnel, should be emphasized.

St. Maartenstraat 29-31

Un IGLESIA traha alrededor di 1939-1940, door di formacion di e Sociedad Reforma di Hermandad [informacion di Sra. Williams]. E ta ubica aisla riba un tereno chikito na St. Maartenstraat den “Village” na San Nicolas. E fachada dilanti ta cara pa e caya ya menciona. E cas di oracion simpel aki ta cuadra bon den e construccion original di “Village” cu a cuminsa como lugar di biba pa e trahadonan necesario di LAGO. Na e banda west tin un expansion chikito di bloki; esaki ta exclui di proteccion segun Ordenansa di Monumento. Tin duda encuanto di e bentananan original; di antemano, por lo pronto, no ta exclui e shutternan di glas di proteccion. E yenan cu ta cera e parti abou no ta original.

E misa ta traha riba un plano rectangular. E fachadanan ta lanta di lata di palo; cu despues di construccion a pleister y verf nan blanco. E totalidad tin un dak di dos banda cubri cu plachi di cual un parti ta sali afo riba e cabes unda e nok y e kinichi ta mara. Tin un stupi abou. E porta di entrada di dobel blad ta cera den un segmento den forma di un boog. E halanan di e porta ta traha cu lata schuins poni riba otro, cu ora e ta sera ta forma un diseño di scama di pisca. Riba e porta tin un borchu cu un texto simpel riba cual ‘GOSPEL HALL’ ta skirbi den letter recht. Ariba den e fachada dilanti tin un bentana di shutter vierkant. E banda oost tin cinco bentana cu shutter di glas. E di seis bentana, cerca di e fachada panort, tin un tamaño mas chikito. E fachada parti west tin cuater di e bentananan ya menciona cerca di e expansion cu ta exclui di proteccion. No por a yega na e fachada di patras na momento di haci e descripcion.

E misa di alrededor di 1939-1940 ta di interes publico pa Pais Aruba pa motibo di su balor tipologico di ackitectura y cultura. E ta un muestra valioso di construccion di “Village” di antes. E ta situa na e rand denter di ‘Village’ y posiblemente e ta un di e prome edificionan traha pa e trahadonan di LAGO biba aki cu tabatin un funcion religioso.

St. Maartenstraat 29-31

Een omstreeks 1939-1940 tot stand gekomen KERKGEBOUW van de Gereformeerde Broedergemeente [vriendelijke mededeling mw. Williams], vrijgelegen op een klein perceel aan de St. Maartenstraat in de Village van San Nicolas. De voorgevel is op voornoemde straat gericht. Het eenvoudige bedehuis past goed in de oorspronkelijke bebouwing van de Village, dat eertijds opkwam ter huisvesting van de benodigde werknemers van de Lago.

Aan de westzijde bevindt zich een kleine aanbouw in blokki's; deze wordt van bescherming vanwege de monumentenverordening uitgesloten. De oorspronkelijke invulling van de vensters is onzeker; voorsnog worden de glazen shutterraamen niet bij voorbaat van bescherming uitgesloten. De dichtgezette vulling aan de onderzijde is niet oorspronkelijk.

Het kerkgebouw is op een rechthoekig grondplan tot stand gekomen. De gevels zijn opgebouwd uit houten delen; deze zijn na de constructie gepleisterd en witgeschilderd. Het geheel wordt gedekt door een zadeldak met golfplaten en met een overstek op de gording- en spantbeenkoppen. Er is een lage stoep. De voorgevel is op het zuiden gericht. De dubbele openslaande toegangsdeur is gevat in een segmentboogvormig afgesloten deuropening. De deurvleugels zijn opgebouwd uit schuingeplaatste delen, in gesloten toestand gezamenlijk een visgraatmotief vormend. Boven de deur bevindt zich een eenvoudig tekstbord met de aanduiding 'GOSPELL HALL' in opliggende letters. In de geveltop een vierkant shutterraam. De oostgevel heeft vijf vensteropeningen met glazen shutterraamen. Het zesde venster - nabij de noordgevel - is kleiner van formaat. De westgevel heeft vier van de genoemde vensters alsmede een deuropening, nabij de van bescherming uitgesloten aanbouw. De achtergevel was op het moment van beschrijven niet te benaderen.

Kerkgebouw van 1939-1940 van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en typologische waarde. Het vormt een waardevolle getuige van de vroege bebouwing van de Village. Gelegen binnen de begrenzingen van de Village is het mogelijk een van de vroegste gebouwen met een religieuze functie voor de hier woonachtige werknemers van de Lago.

St. Maartenstraat 29-31

A CHURCH BUILDING built for the Community of the Moravian Brethren in the Village of San Nicolas in about 1939-1940 (friendly information from Mrs. Williams), it is free-standing on a small parcel of land in the St. Maartenstraat in the Village of San Nicolas. The front façade is directed to the before mentioned street. The simple house of worship fits well in the original construction of the Village, which came into existence in former times for the housing of the necessary employees of Lago.

On the west side there is a small addition in *blokki's*; this is excluded from protection due to the monument ordinance. The original filling of the windows is uncertain; for the time being the glass shutter windows are not excluded in anticipation from protection. The closed filling at the lower part is not original.

The church building has been erected on a rectangular ground plan. The facades are made up of wooden parts; after the construction these were plastered and painted white. The whole building is covered with a gable roof of corrugated metal sheets and with an eave (projection) at the purlin and rafter-ends. There is a low flight of steps. The front façade is directed to the south. The double-door entrance is set in a closed segmented arched doorway. The door panels are created from slanted lathings which together create a herringbone pattern when in the closed position. Above the door there is a simple text board with the indication "Gospel Hall" in raised letters. In the gable there is a square shutter window. The east outer wall has five window openings with glass shutter windows. The sixth window – close to the north exterior wall – has a smaller format. The west exterior wall has four of the mentioned windows as well as a door opening, close to the addition which is excluded from protection. At the moment of this description the rear exterior wall could not be approached.

A church building of 1939-1940 of general importance for the country Aruba because of the architectural and cultural historical and typological value. It forms a valuable witness of the early construction of the Village. Situated within the borders of the Village, it is possibly one of the earliest buildings with a religious function for the here residing employees of Lago.

St. Johnsstraat 21

Esaki ta un CAS DI PALO construi alrededor di 1935 door di Joseph Adolfus Hope, kende a nace na Guyana Britanico dia 5 di maart 1907 y a muri dia 29 di juni 1999 y su ruman Aaron Hope kende tabata un carpinte y tabata traha na LAGO. Mescos cu su ruman, Joseph Adolfus Hope a bini Aruba pa traha na LAGO. E tabata casa cu Mary Magdalena Hope kende a nace na St. Lucia dia 21 di juni 1896 y a muri dia 12 di juli 1996. For di nan matrimonio a nace dos yiu muhe, kendenan ta na bida ainda y keto bay ta biba na Aruba; Constance Yvonne Dorene Hope (12-12-1934), kende actualmente ta biba den e cas St. Johnstraat 21 y Nora Monica Dolores Hope (11-10-1936), casa cu Flemming.

E cas ta situa aïsla na St. Johnstraat y tin dos cura chikito na banda y un patras. Por bisa cu e cas ta practicamente noord-zuid orienta. E cas di palo aki ta keda den e asina yama "Village" na San Nicolas. Hopi di e construccionsnan original di e bario aki, cu a keda realisa ora cu e compania di LAGO a bini, mientras tanto a bay perdi. Diferente biaha e cas aki a haya expansion. Di acuerdo cu Ordenansa di Monumento, e expansion na e parti mas zuid - un cuarto di baño di bloki - ta cay pafo di e proteccion. Ademá ta cay pafo di e proteccion e cuarto di baño aïsla (para su so) y un mangashina (cu antes tabata un cuarto di baño) cu ta construi parti patras di e cas. Pero e veranda di bloki cu a keda reconstrui na entrada di e parti noord, si ta cay bou di proteccion. Cu esaki ta duna un muestra bon cla, con cu tempo por haci renobacion y expansion na construcion di palo tambe. Na e parti noord di e cushina nan a traha un afdak acerca, na unda señora Nora Hope tabata duna les. E parti aki tampoco ta cay bou di proteccion. Loke ta haya preferencia pa reconstrucion ta e tapa-solo di palo cu decoracion di palo cu tabata colga cu boog mita rondo na e parti oost di e fachada. E fotonan cu Señor Hope a saca por yuda sigur pa logra e reconstrucion aki. Señor Hope tabatin sacramento di potret como pasatempo y e tabata uza un parti di un dormitorio como camber scur den unda e tabata laba su potretnan y esnan di otro hende tambe. Ainda e cas tin e colo original di verf cu ta un tipo di berde.

Na prome instante e cas a keda realisa riba un tereno rectangular. Tabatin un expansion na e parti zuid alrededor di 1958. Pega cu esaki despues nan a traha un cuarto di baño di bloki, cu ta cay pafo di e proteccion. E construcion principal ta consisti di un nucleo bou di un dak di dos hala. E dak ta di zink y for di e top e ta bin schuin abou na cada banda (hala) igual. E cabayete tambe ta reforsa cu zink. Na e parti dilanti, e dak ta sigui cu un dobra chikito pa e bay cubri e veranda renoba. E rand di e dak ta cortico y no tin het pa fango awa. Na e top di e fachada, tin e palonan cu ta poni di dwars pa wanta e rij di lata cu ta core bin abou te na e rand di e dak. Na skina di e nucleo, e construcion ta consisti di colom di palo cu ta sirbi como sosten y cu ta reforsa door di palo cu ta core schuin, cu ta visibel na e banda paden di e cas. Na e momento aki e veranda ta construi cu bloki.

Mas ariba tin un careda di bloki di adorno. Tambe tin tres colom den forma rondo. Na entrada di e veranda tin un porta di palo. Originalmente e veranda tabata cera cu palo. Ta recomendabel pa trece esaki atrobe den su forma original di acuerdo cu e potretnan bieu disponibel. Riba un di e potretnan bieu tambe por mira dos palo di bandera pega na e cas. Lo mester pone nan atrobe ora di un futuro restauracion. Na e parti pariba a traha un cushina pareu cu a construi e nucleo. Por conclui esaki como cu por mira con e construcion di palo a sigui core. E pida construcion aki ta cubri cu un dak di zink cu ta consisti di un solo hala cu ta bay schuin abou. E cushina aki tambe a haya expansion alrededor di 1958. E expansion na

e parti zuid tambe ta cubri cu un dak di zink cu ta consisti di un solo hala cu ta bay schuin abou. E cas completo ta traha riba un fundeshi di piedra y beton. E fachadanan ta traha cu palo corta poni band'i otro y cu ta haak un den otro. Na e skinanan y e hukinan tin leishi di palo cu ta core vertical. Tur e fachadanan tin color di verf berde. E fachada dilanti, esta na banda panort, tin un entrada na e parti robes di e construccion principal, actualmente cu porta dobel. E porta di paden ta consisti di dos blad di cual cada uno tin tres pida glas. Entre e glasnan tin dos pida palo y tambe tin un blad di palo na e parti abou. Na e banda drechi tin un bentana cu blad dobel y leishi di palo. Tanto ariba como abou di e bentana tin drempel cu ta termina schuin na e puntanan. E fachada di banda pabou y banda pariba tambe tin mesun tipo di bentana manera describi caba na e banda drechi. Tanto e parti zuid como e cushina tin porta di saya cu djeki. E cura ta di plachi di zink. Prome aya tabatin na e parti robes di e fachada dilanti, un porta di plachi di zink. Esaki ya no ta existi mas.

E edificio aki, manera ya describi, ta di importancia general pa su bunitesa, su nificacion pa ciencia, pa historia di Aruba y pa su balor di conocimiento di custumber popular. Pa Aruba, e cas di palo aki tin un balor halto di historia di arkitektura y cultura, di e tipologia y di e luga na unda e ta situa. Tur esaki ta mara na e desaroyo di San Nicolas. E cas aki ta duna un testimonio valioso pa loke ta construccion di palo den "Village" cu ta data for di epoca di LAGO. E edificio ta sumamente bon manteni y ta un ehempel representativo di construccion di palo. Mas aleu por bisa cu e ta un indicacion particular di e influencia di construccion procedente di e otro islanan Caribense. Mester enfatisa pues e balor como expresion particular di un desaroyo socio-economico.

St. Johnstraat 21

Een in 1935 tot stand gekomen HOUTEN WOONHUIS gebouwd door de gebroeders Joseph Adolfus Hope, geboren in British Guyana op 5 maart 1907 en gestorven op 29 juni 1999, en Aaron Hope. Aaron Hope was een timmerman en bouwvakker bij de Lago Oil and Transport Company. Joseph Adolphus Hope kwam naar Aruba net als zijn broer om in de Lago te werken en was gehuwd met Mary Magdalena Hope geboren in St. Lucia op 21 juni 1896 en gestorven 12 juli 1996.

Het woonhuis is verschillende keren uitgebreid. De meest zuidelijke uitbreiding – een badkamer van blokki's - valt buiten de bescherming vanwege de monumentenverordening. Overigens vallen de vrijstaande badkamer en schuur (voorheen een badkamer) gebouwd in het achtererf buiten de bescherming. Maar de herbouwde veranda/porch van de ingang aan de noordzijde - van blokki's – valt binnen de bescherming; duidelijk aangevend hoe ook bij houtbouw in de loop der tijd kon worden aange-, bijge- of verbouwd. Aan de noordzijde van de keuken werd een afdak bijgebouwd (valt buiten de bescherming) t.b.v. het lesgeven van mevr. Nora Hope. Het heeft de voorkeur de houten zonwering met geprofileerde afhangende houten decoratie met half-ronde bogen van de oost gevel te reconstrueren t.p.v. de bijgebouwde afdak. Het fotomateriaal van Dhr. Hope kan hierbij dienstig zijn. De heer Hope was fotograaf, als hobbie en een deel van een slaapkamer werd gebruikt als donkere kamer waar hij zelf zijn fotos ontwikkelde alsook voor anderen. Het woonhuis is nog steeds in de originele soort groene kleur geschilderd.

Het woonhuis is in eerste aanleg op een rechthoekig grondplan tot stand gekomen. Aan de zuidzijde is het met een lagere uitbreiding verlengd omstreeks 1958. De oorspronkelijke hoofdbebouwing bestaat uit een kern met zadeldak. Het dak heeft een dekking met metalen golfplaat en een dito versterking bij de noklijn. Aan de voorzijde gaat het schild met een lichte knik over als dekking van de herbouwde veranda/porch. Bij de geveltoppen zijn de windveren tegen de gordingkoppen gezet. In de hoeken van de kern bestaat de constructie uit houten kolommen/ steunpalen die verstevigd zijn door schuin geplaatste houtendelen die zichtbaar zijn aan de binnenzijde van de woning. De veranda/ porch is momenteel opgebouwd uit blokki's, de bovenste rij van open sierblokken, en drie ronde kolommen. De toegang van de porch is afgesloten door een houten poort. Origineel bestond de omheining van de porch uit houten delen. Het is aanbevelingswaardig dit terug te brengen conform oud foto materiaal. Op de oude foto ziet men tevens twee vlaggemasten aan het pand bevestigd t.p.v. de twee metalen ronde kolommen van de veranda. Deze dienen tevens bij toekomstige restauratie wederom aangebracht te worden. Aan de oostzijde is tegelijkertijd met de 'kern' een keuken tot stand gekomen. Deze gelijktijdigheid is afleesbaar aan het doorlopende houtwerk.

Houten woonhuis van omstreeks 1935 van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en hoge typologische en situationele waarde, als verbonden met de ontwikkeling van San Nicolas. Het vormt een waardevolle getuigenis van de houtbouw in de 'Village' uit de Lago-tijd. Het is verder een bijzondere verwijzing naar de bouw-invloeden vanuit de overige Caraïbische (West-Indische) eilanden. Het gebouw is bijzonder goed onderhouden en is een representatief voorbeeld van houtbouw.

St. Johnstraat 21

A WOODEN DWELLING built in 1935 by the brothers Joseph Adolfus Hope and Aaron Hope. Joseph was born in British Guyana on March 5, 1907, and died on June 29, 1999. Aaron was a carpenter and construction worker at Lago Oil and Transport Company. Just like his brother Joseph Adolphus Hope he came to Aruba to work at Lago. Joseph Hope was married to Mary Magdalena Hope, born in St. Lucia on July 21, 1896, and died on July 12, 1996.

The house was expanded several times. The most southern expansion- a bathroom of blokki's – is not protected because of the monument ordinance. Furthermore the free-standing bathroom and shed (formerly a bathroom) built in the back yard are not protected. But the rebuilt veranda/porch of the entrance at the north side – of blokki's – lie within the protection; clearly indicating how also with wood construction in the course of time one could build additions, or reconstructions. At the north side of the kitchen a shed roof was added (lies out of protection) for the use of the lessons given by Mrs. Nora Hope. It is recommended to reconstruct the wooden awnings with hanging wooden scalloping of the east outer wall at the location of the shed roof. Mr. Hope's photographic material can be of service here. Mr. Hope was an amateur photographer and part of a bedroom was used as a darkroom where he developed photos for himself as well as for other people. The house is still painted in the original kind of green color.

At first instance the house was built on a rectangular ground plan. At about 1958 it was extended with a lower addition. The original main construction consists of a center with a gable roof. The roof is covered with corrugated metal sheets and the same reinforcement at the ridge. To the front of the house the shed roof covers the reconstructed veranda/porch with a slight fold in the roof line. At the top of the facades the face boards are placed against the purlin/ rafter-ends. In the corners of the center the construction consists of wooden columns / retaining posts which are reinforced by angled wooden beam visible at the interior of the house. At the moment the veranda/porch is built of blokki's, the upper row of decorative blocks, and three round columns. The entrance to the porch is closed by a wooden gate. Originally the fence of the porch consisted of wooden parts. It is recommended to bring this back in accordance with old photographic material. On old photographs also two flagpoles attached to the building can be seen at the place of the two metal round columns of the veranda. During future restorations these should be replaced.

At the east side a kitchen was built at the same time with the 'center'. This simultaneity can be read in the ongoing woodwork.

A wooden house from about 1935 of general importance for the country Aruba because of the architectural and cultural-historical and high typological and situational value, as connected to the development of San Nicolas. The house is valuable evidence of the wood construction in the 'Village' of Lago-time. Furthermore it is a special reference to the building influences from the other Caribbean (West Indian) islands. The building is exceptionally well kept and it is a representative example of wood construction.

e parti zuid tambe ta cubri cu un dak di zink cu ta consisti di un solo hala cu ta bay schuin abou. E cas completo ta traha riba un fundeshi di piedra y beton. E fachadanan ta traha cu palo corta poni band'i otro y cu ta haak un den otro. Na e skinanan y e hukinan tin leishi di palo cu ta core vertical. Tur e fachadanan tin color di verf berde. E fachada dilanti, esta na banda panort, tin un entrada na e parti robes di e construccion principal, actualmente cu porta dobel. E porta di paden ta consisti di dos blad di cual cada uno tin tres pida glas. Entre e glasnan tin dos pida palo y tambe tin un blad di palo na e parti abou. Na e banda drechi tin un bentana cu blad dobel y leishi di palo. Tanto ariba como abou di e bentana tin drempel cu ta termina schuin na e puntanan. E fachada di banda pabou y banda pariba tambe tin mesun tipo di bentana manera describi caba na e banda drechi. Tanto e parti zuid como e cushina tin porta di saya cu djeki. E cura ta di plachi di zink. Prome aya tabatin na e parti robes di e fachada dilanti, un porta di plachi di zink. Esaki ya no ta existi mas.

E edificio aki, manera ya describi, ta di importancia general pa su bunitesa, su nificacion pa ciencia, pa historia di Aruba y pa su balor di conocimiento di custumber popular. Pa Aruba, e cas di palo aki tin un balor halto di historia di arkitektura y cultura, di e tipologia y di e luga na unda e ta situa. Tur esaki ta mara na e desaroyo di San Nicolas. E cas aki ta duna un testimonio valioso pa loke ta construccion di palo den "Village" cu ta data for di epoca di LAGO. E edificio ta sumamente bon manteni y ta un ehempel representativo di construccion di palo. Mas aleu por bisa cu e ta un indicacion particular di e influencia di construccion procedente di e otro islanan Caribense. Mester enfatisa pues e balor como expresion particular di un desaroyo socio-economico.

St. Johnstraat 21

Een in 1935 tot stand gekomen HOUTEN WOONHUIS gebouwd door de gebroeders Joseph Adolfus Hope, geboren in British Guyana op 5 maart 1907 en gestorven op 29 juni 1999, en Aaron Hope. Aaron Hope was een timmerman en bouwvakker bij de Lago Oil and Transport Company. Joseph Adolphus Hope kwam naar Aruba net als zijn broer om in de Lago te werken en was gehuwd met Mary Magdalena Hope geboren in St. Lucia op 21 juni 1896 en gestorven 12 juli 1996.

Het woonhuis is verschillende keren uitgebreid. De meest zuidelijke uitbreiding – een badkamer van blokki's - valt buiten de bescherming vanwege de monumentenverordening. Overigens vallen de vrijstaande badkamer en schuur (voorheen een badkamer) gebouwd in het achtererf buiten de bescherming. Maar de herbouwde veranda/porch van de ingang aan de noordzijde - van blokki's – valt binnen de bescherming; duidelijk aangevend hoe ook bij houtbouw in de loop der tijd kon worden aange-, bijge- of verbouwd. Aan de noordzijde van de keuken werd een afdak bijgebouwd (valt buiten de bescherming) t.b.v. het lesgeven van mevr. Nora Hope. Het heeft de voorkeur de houten zonwering met geprofileerde afhangende houten decoratie met half-ronde bogen van de oost gevel te reconstrueren t.p.v. de bijgebouwde afdak. Het fotomateriaal van Dhr. Hope kan hierbij dienstig zijn. De heer Hope was fotograaf, als hobbie en een deel van een slaapkamer werd gebruikt als donkere kamer waar hij zelf zijn fotos ontwikkelde alsook voor anderen. Het woonhuis is nog steeds in de originele soort groene kleur geschilderd.

Het woonhuis is in eerste aanleg op een rechthoekig grondplan tot stand gekomen. Aan de zuidzijde is het met een lagere uitbreiding verlengd omstreeks 1958. De oorspronkelijke hoofdgebouwing bestaat uit een kern met zadeldak. Het dak heeft een dekking met metalen golfplaat en een dito versterking bij de noklijn. Aan de voorzijde gaat het schild met een lichte knik over als dekking van de herbouwde veranda/porch. Bij de geveltoppen zijn de windveren tegen de gordingkoppen gezet. In de hoeken van de kern bestaat de constructie uit houten kolommen/ steunpalen die verstevigd zijn door schuin geplaatste houtendelen die zichtbaar zijn aan de binnenzijde van de woning. De veranda/ porch is momenteel opgebouwd uit blokki's, de bovenste rij van open sierblokken, en drie ronde kolommen. De toegang van de porch is afgesloten door een houten poort. Origineel bestond de omheining van de porch uit houten delen. Het is aanbevelingswaardig dit terug te brengen conform oud foto materiaal. Op de oude foto ziet men tevens twee vlaggemasten aan het pand bevestigd t.p.v. de twee metalen ronde kolommen van de veranda. Deze dienen tevens bij toekomstige restauratie wederom aangebracht te worden. Aan de oostzijde is tegelijkertijd met de 'kern' een keuken tot stand gekomen. Deze gelijktijdigheid is afleesbaar aan het doorlopende houtwerk.

Houten woonhuis van omstreeks 1935 van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en hoge typologische en situationele waarde, als verbonden met de ontwikkeling van San Nicolas. Het vormt een waardevolle getuigenis van de houtbouw in de 'Village' uit de Lago-tijd. Het is verder een bijzondere verwijzing naar de bouw-invloeden vanuit de overige Caraïbische (West-Indische) eilanden. Het gebouw is bijzonder goed onderhouden en is een representatief voorbeeld van houtbouw.

St. Johnstraat 21

A WOODEN DWELLING built in 1935 by the brothers Joseph Adolfus Hope and Aaron Hope. Joseph was born in British Guyana on March 5, 1907, and died on June 29, 1999. Aaron was a carpenter and construction worker at Lago Oil and Transport Company. Just like his brother Joseph Adolphus Hope he came to Aruba to work at Lago. Joseph Hope was married to Mary Magdalena Hope, born in St. Lucia on July 21, 1896, and died on July 12, 1996.

The house was expanded several times. The most southern expansion- a bathroom of blokki's – is not protected because of the monument ordinance. Furthermore the free-standing bathroom and shed (formerly a bathroom) built in the back yard are not protected. But the rebuilt veranda/porch of the entrance at the north side – of blokki's – lie within the protection; clearly indicating how also with wood construction in the course of time one could build additions, or reconstructions. At the north side of the kitchen a shed roof was added (lies out of protection) for the use of the lessons given by Mrs. Nora Hope. It is recommended to reconstruct the wooden awnings with hanging wooden scalloping of the east outer wall at the location of the shed roof. Mr. Hope's photographic material can be of service here. Mr. Hope was an amateur photographer and part of a bedroom was used as a darkroom where he developed photos for himself as well as for other people. The house is still painted in the original kind of green color.

At first instance the house was built on a rectangular ground plan. At about 1958 it was extended with a lower addition. The original main construction consists of a center with a gable roof. The roof is covered with corrugated metal sheets and the same reinforcement at the ridge. To the front of the house the shed roof covers the reconstructed veranda/porch with a slight fold in the roof line. At the top of the facades the face boards are placed against the purlin/ rafter-ends. In the corners of the center the construction consists of wooden columns / retaining posts which are reinforced by angled wooden beam visible at the interior of the house. At the moment the veranda/porch is built of blokki's, the upper row of decorative blocks, and three round columns. The entrance to the porch is closed by a wooden gate. Originally the fence of the porch consisted of wooden parts. It is recommended to bring this back in accordance with old photographic material. On old photographs also two flagpoles attached to the building can be seen at the place of the two metal round columns of the veranda. During future restorations these should be replaced.

At the east side a kitchen was built at the same time with the 'center'. This simultaneity can be read in the ongoing woodwork.

A wooden house from about 1935 of general importance for the country Aruba because of the architectural and cultural-historical and high typological and situational value, as connected to the development of San Nicolas. The house is valuable evidence of the wood construction in the 'Village' of Lago-time. Furthermore it is a special reference to the building influences from the other Caribbean (West Indian) islands. The building is exceptionally well kept and it is a representative example of wood construction.

Bernhardstraat 203

Un MISA cu a keda construi alrededor di 1932 den Bernhardstraat, situa aisla riba un parcela cu CURA riba e huki di e caya ya menciona y cu un pida extension panort di Lagoweg. E edificio ta pertenece na Iglesia di Adventista di Shete Dia. Cu e consehero parokial Astleford, e trabou di e Adventistanan di Shete Dia a cuminsa na Aruba na 1931. Den binti aña nan cantidad a crece te 200. Nan a respeta diasabra como dia di descanso. Contrario na por ehempel e Metodistanan y e Anglicanonan, nan a uza Papiamento for di cuminsamento. Un grabacion di archivo ta mostra cu e iglesia originalmente tabata posee un toren chikito di dos banda cu tabata keda na banda di Bernhardstraat (mira Hartog, *Aruba zoals het was (...)*, TO p.225.). Por trece e campanario chikito aki bek. For di e mesun grabacion aki ta sali na cla cu e bentana tabata traha completamente di yalusi di palo y cu e pida cu ta sali afo na e parti oost, no ta original. Tampoco e tapa-solo riba e porta di entrada no ta original. E parti cu e yalusinan di glas y e extension parti noord-oost no ta protegi basa riba Ordenansa di Monumento. E misa a keda construi riba un plano rectangular y ta consisti di un sala simpel cu un dak di dos banda y platchi di zink.

Na tur banda tin un pida ta sali afo; lo mester cambia e plachinan di zink. E fachadanan ta consisti di lata di palo di un forma peculiar y ta di gerabat. Despues a pleister e fachadanan di palo. E blokinan chikito di e fundeshi ta tras di e speilo. Un stupi cu trapi ta conduci na un porta di entrada cu panel hanco y cu ta habri dos banda. Cada banda di esaki tin un bentana cu boog cu kozijn di palo y cual ariba claridad ta dreña. E dos bentanan smal y original di yalusi di un bentana asina, ta cera na e parti abou cu yalusi di glas cu no ta proteha. Parti ariba ainda a resta e yalusi di palo. Parti oost di e fachada tin tres bentana similar. Na e parti di extension no protegi banda noord-oost, ainda por mira cu den e fachada original mester tin un espacio pa un porta. Na e parti west tambe tin tres bentana similar. Den e parti di fachada na haltura di e podium tin un bentana mas. Na e fachada dilanti (Z) tin ariba, den e plano di e fachada, un otro bentana di un diseño similar. E bentana aki ainda tin tur su yalusinan di palo y posiblemente ta esun mas original. Di paden e sala tin un podium na e banda panort, tras di cua tin dos porta. Den e espacio tin ademas banki sencio.

Un misa di alrededor di 1932 (*terminus post quem: 1931*) di interes publico pa Pais Aruba, debi na su balor arkitectonico historico, historia cultural grandi y tipologico. E edificio tin un relacion historico cu ampliacion di e grupo Protestant despues di yegada di Lago y asina no solamente pa historia di e Adventistanan di Shete Dia, pero den sentido mas amplio, di interes den historia eclesiastico di Aruba.

Bernhardstraat 203

Een omstreeks 1932 tot stand gekomen KERKGEBOUW aan de Bernhardstraat, vrijstaand gelegen op een perceel met ERFSCHEIDING op de hoek van genoemde straat met de noordelijke uitloper van de Lagoweg. Het gebouw behoort tot de Kerk van de Zevende-Dagsadventisten, oftewel de Iglesia Adventista di Shete Dia. Met ouderling Astleford begon het werk van de Zevende-Dagsadventisten in 1931 op Aruba. In twintig jaar groeide hun aantal tot 200. Zij eerbiedigden de zaterdagsrust. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Methodisten en de Anglikaanse kerk gebruikten zij vanaf het begin het Papiaments. Een archiefopname geeft aan dat het kerkje in oorsprong in bezit is geweest van een kleine toren als ruiters aan de zijde van de Bernhardstraat. [Zie Hartog, *Aruba zoals het was* (...), TO p.225.] Deze kleine klokkentoren kan worden teruggebracht. Uit dezelfde opname blijkt dat de vensterinvulling geheel uit houten shutterramen bestond en dat de veruitkragende vaste luifels aan de oostzijde niet oorspronkelijk zijn. Ook de luifel boven de toegangsdeur is niet oorspronkelijk. De glazen shutterdelen worden niet beschermd. De aanbouw aan de NO-zijde wordt niet beschermd vanwege de monumentenverordening.

Het kerkgebouw is op een rechthoekig grondplan tot stand gekomen en bestaat uit een eenvoudige zaal onder zadeldak met golfplaten dekking. Aan alle zijden bestaat een overstek; de golfplaten zullen zijn vervangen. De gevels bestaan uit houten delen die op een met lippen ineengrijpende wijze zijn gerabat. De houten gevels zijn vervolgens gepleisterd. De korte poeren zijn achter de plint gelegen. Een stoep met treden leidt tot een brede dubbel openslaande toegangsdeur met panelen. Aan weerszijden hiervan bevindt zich een boogvenster met houten kozijn en bovenlicht met een tweetal radiërende roeden op bol. De twee in oorsprong smalle shutterramen van een dergelijk venster hebben thans een overigens onbeschermd vulling aan de benedenzijde met glazen shutters. Aan de bovenzijde resteren nog de houten shutterbladen. Aan de oostgevel bevinden zich drie van dergelijke vensters. Bij de niet beschermde uitbreiding aan de NO-zijde is nog te zien dat er daar in de oorspronkelijke gevel ruimte moet zijn voor een deuropening. Aan de westzijde bevinden zich eveneens drie van dergelijke vensters. In het geveldeel ter diepte van het podium bevindt zich nog een venster. Aan de voorgevel (Z) bevindt zich boven in het gevelvlak nog een kleiner venster in vergelijkbare uitvoering. Dit venster heeft al zijn houten shutterbladen nog en is mogelijk derhalve het meest oorspronkelijk. Inwendig heeft de zaal een podium aan de noordzijde, waarachter een tweetal deuren. In de ruimte staan verder eenvoudige banken.

Kerkgebouw van omstreeks 1932 (terminus post quem: 1931) van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuurhistorische en hoge cultuurhistorische en typologische waarde. Het gebouw staat in historisch verband met de uitbreiding van de protestante groeperingen na de komst van de Lago en is derhalve niet slechts voor de geschiedenis van de Zevende-Dagsadventisten, maar in bredere zin van belang binnen de kerkgeschiedenis van Aruba.

Bernhardstraat 203

A CHURCH BUILDING which was built in about 1932 in the Bernhardstraat, it is situated free-standing on a parcel of land with PROPERTY DIVISION at the corner of said street with the northern end of the Lagoweg. The church belongs to the Church of the Seventh Day Adventists, or the "Iglesia Adventista di Shete Dia".

The work of the Seventh Day Adventists in Aruba began in 1931 with the elder Astleford. In twenty years their number grew to 200. They observe Saturday as a day of rest. Contrary to for example the Methodist and the Anglican church they have used Papiamentu from the beginning. The records indicate that the little church originally had a small framework tower on the side of the Bernhardstraat. [See Hartog, *Aruba zoals het was (...)*] This small clock tower can be reconstructed. The same records show that the inner part of the windows were completely comprised of wooden shutters and the protruding canopies on the east side, are not original. Also the canopy above the entrance door is not original. The glass shutters are not protected. The addition on the North-Eastern side is not protected because of the monument ordinance.

The church building was built on a rectangular ground plan and consists of a simple hall under a gable roof with corrugated metal sheeting as roofing. There are eaves on all sides; the corrugated metal sheets must have been renewed. The facades consist of wooden siding which are rabbeted in an interconnected manner with an overlapping lip. Later the wooden facades were plastered. The concrete foundation columns are situated behind the skirting. A doorstep with steps leads up to a broad double folding entrance door with panels. On both sides of this there is an arched window with a wooden frame and upper light with two radiating rods on a ball. The two original narrow shutter portions of this window have an unprotected inner part of glass shutters at the lower ends now. At the upper ends there still are the wooden shutter sides. On the east exterior wall there are three of such windows. At the addition on the north-east side, which is not protected, one can still see that in the original east exterior wall there must have been a space for a door opening. On the west side there are also three of the before mentioned windows. In the portion of the exterior wall at the back of the stage there is another window. At the front exterior wall above the gable there is another smaller window of comparable design. This window still has all its shutters and therefore it is possibly the most original part. At the interior the hall has a stage at the north side, behind which are two doors. Furthermore there are simple benches in the hall.

A church building of about 1832 (terminus post quem: 1931) of general importance for the country Aruba because of its architectural historical and highly cultural historical and typological value.

Historically the building is related to the expansion of protestant groups after the arrival of Lago and is therefore not only important for the history of the Seventh Day Adventists, but in a larger sense it is of importance within the history of churches in Aruba.

Pastoor Hendrikstraat 102

A wooden CUNUCU HOUSE in traditional style which was set up in about 1925. The house was built by Jacob Arends and is completely free-standing. It is made up of a house under a hipped roof with a west gallery and a small added kitchen with “fogón”.

The dwelling was set up on a rectangular ground/ floor plan and consists of one floor under a hipped roof covered with corrugated metal sheets. The ridgeline and the beams are reinforced with the same sheets. The short added gallery at the west exterior wall has a shed roof, also covered with corrugated metal sheets. The small added kitchen also has a shed roof covered in the same way. The roof sides form a projection and drain without a gutter. The exterior walls are built of rabbeted wooden siding. At the corners and at the connection of the main construction and the gallery there are wooden reinforcement and protective posts/ columns. The whole building is set on a stone basement and partly on concrete columns/ piers. In front of the entrance doors there are low stone/concrete stairs with three steps. Originally the wooden exterior walls were painted in ochre yellow; the interior sides were originally painted white. The windows were originally painted greenish-blue on the outside; initially these windows were painted ochre yellow with white fields on the inside. The doors and windows are surrounded by a wooden raised frame with a lintel with angled ends. The north exterior wall has a principal entrance in the middle with a door with two small folding panels. On both sides of these there is a window with double wooden shutters. The north exterior wall of the gallery has a ‘saya ku djèki’ with a higher and double folding upper part. The east exterior wall has three windows with double folding wooden shutters. The left window is not completely original. The west exterior wall is for the greater part the façade of the gallery and has two windows with double folding wooden shutters. At the right side there is the kitchen addition with a simple single hung door. The south exterior wall has a central entrance with two narrow folding panels. On both sides of these there is a window with double folding wooden shutters. The fogón is made of poured concrete and lies against the south exterior wall of the kitchen addition. It has the classic construction with a high base in the form of a block, upwards a short narrower part and a short and stocky chimney with a somewhat collar-like covering. A three-sided part of the outer wall next to the fogón is also plastered. In the interior the main space is divided into nine rooms. The walls are low; the roof truss is open. The floor consists of wooden parts.

Wooden house of about 1925 which is of general importance for Aruba because of the architectural and typological value. It is of special importance as a wooden house within the architecture of San Nicolas.

Pastoor Hendrikstraat 102

Een omstreeks 1925 tot stand gekomen houten KUKUKU-HUIS, in traditioneel ambachtelijke stijl. Het woonhuis is gebouwd door Jacob Arends en is geheel vrijstaand gelegen. Het bestaat uit een huis onder schilddak met een westelijke galerij en een kleine keukenaanbouw met fogón.

Het woonhuis is op een rechthoekig grondplan tot stand gekomen en bestaat uit één woonlaag onder schilddak gedekt met metalen golfplaten. De noklijn en de kepers zijn met dito plaatwerk versterkt. De tegen de westgevel aangebouwde korte galerij heeft een lessenaarsdak, eveneens gedekt met metalen golfplaat. De kleine keukenaanbouw heeft eveneens een dito gedekt lessenaarsdak. De dakschilden maken een overstek en wateren zonder goot af. De gevels zijn opgebouwd uit gerabatte houten delen. Op de hoeken en op de overgang van hoofdbebouwing en galerij bevinden zich houten versterkende en beschermende stijlen. Het geheel is gebouwd op een stenen plint en deels op betonnen poeren. Voor de toegangsdeuren bevindt zich een lage stenen/betonnen trap met drie treden. In oorsprong waren de houten gevels okergeel geschilderd; de binnenwanden waren in oorsprong witgeschilderd. De luiken waren in oorsprong aan de buitenzijde groenblauw geschilderd; deze luiken waren in oorsprong aan de binnenzijde okergeel geschilderd met witte velden. De deuren en vensters zijn omgeven door een opliggende houten enkadrering met een bovendorpel met afgeschuinde uiteinden. De noordgevel heeft een hoofdtoegang in het midden met een deur met twee smalle openslaande vleugels. Aan weerszijden hiervan bevindt zich een venster met dubbele houten luiken. De noordgevel van de galerij heeft een 'saya ku djèki' met een hoger en dubbel openslaand bovendeel. De oostgevel heeft drie vensters met dubbele openslaande houten luiken. Het linkervenster is niet geheel oorspronkelijk. De westgevel is grotendeels de gevel van de galerij en heeft twee vensters met dubbele openslaande houten luiken. Aan de rechterzijde bevindt zich de keukenaanbouw met een eenvoudige enkele deur. De zuidgevel heeft een centrale toegang met een deur met twee openslaande smalle vleugels. Aan weerszijden hiervan bevindt zich een venster met dubbele openslaande houten luiken. De fogón is van gestort beton en staat tegen de zuidelijke gevel van de keukenaanbouw. Het heeft de klassieke opbouw met een hoge blokvormige onderbouw, een korte naar boven toe zich verjongende boezem en een korte en gedrongen schoorsteen met iets uitkragende dekrand. Een driezijdig gevelvlak naast de fogón is eveneens aangesmeerd. Inwendig is de hoofdruimte in negen kamers gedeeld. De wanden zijn laag; de dakstoel is open. De vloer bestaat uit houten delen.

Houten woonhuis uit omstreeks 1925 van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuurhistorische en typologische waarde. Van bijzonder belang als houten huis binnen de architectuur van San Nicolas.

Pastoor Hendrikstraat 102

Un CAS DI CUNUCU construi alrededor di 1925, den un estilo tradicional artesanal. Jacob Arends a trah'e y e ta situa completamente aisla. E edificio aki ta consisti di un cas cu un dak di zink di cuater banda igual. Band'i pabou e tin un hadrey y un expansion di un cushina chikito cu fogon.

A traha e cas riba un plano rectangular y ta consisti di un piso bou di un dak di cuater banda igual cubri cu plachi di zink. E nok y e kinichi di e dak tambe ta cubri cu plachi di zink. E expansion di e hadrey cortico na e banda west tin un dak cu ta baha schuin y ta cubri tambe cu plachi di zink. E expansion di e cushina chikito tambe tin un dak cu ta baha schuin bin abou. E bandanan di e dak ta cay afo y awacero ta basha abou sin het. E fachadanan ta traha cu lata riba otro y cu ta mara den otro (gerabat). Nan a pone speilo di palo pa reforsa y proteha tanto e skinanan como unda e construccion principal ta topa cu e hadrey. E totalidad ta construi pa un parti riba piedra y e otro parti riba sosten di beton. Dilanti di e portanan tin un trapi abou cu tres step traha di beton/piedra. Originalmente a verf e fachadanan di palo pafo color geel oker y parti paden color blanco. Originalmente e bladnan di bentana tabata geverf blauw-berde parti pafo; y parti paden nan tabata geel oker cu rand blanco. Rond di e portanan y bentananan tin un leishi tanto ariba como abou cu ta termina schuin na e puntanan. E fachada banda panort di e hadrey tin un porta saya cu djeki di cual e parti ariba ta mas halto y di dos blad. E banda oost tin tres bentana cu blad di palo cu ta dal habri. E bentana banda links no ta completamente original. E fachada west ta gran parti di e fachada di e hadrey y tin dos bentana di palo cu dobel blad. Na e fachada banda drechi tin un expansion di cushina cu un porta enkel simpel. E fachada di pasuit tin un entrada central cu un porta cu dos hala cu ta habri pafo. Na cada banda di esaki tin un bentana cu dobel blad cu ta habri pafo.

E fogon ta di beton basha y ta traha contra di e expansion di cushina na e fachada banda pasuit. E ta construi den un structura tradicional cu un sosten halto den forma di bloki y di cual e parti cortico cu ta bay halto tin un aspecto moderno y e tin un chimenea cortico y hancho cu un rand cu ta sali afo. Un fachada di tres banda di e fogon ta plat tambe. Den e interior di e cas e espacio principal ta parti den nueve camber. E murayanan ta abou; no tin plafond. E vloer ta traha di biga di palo.

Un cas di palo di mas of menos 1925 cu ta di interes publico pa Pais Aruba pa motibo di su arkitektura historico y su balor tipologico. E ta di importancia particular denter di e arkitektura di San Nicolas.

Caya Martinique 9 [na banda robes di number 22]

Esaki ta un CAS DI PALO, construi alrededor di 1926 pa 1950, cu posiblemente den su forma original tabatin un espacio chikito pa un tienda. E cas di palo aki ta situa na Caya Martinique den e asina yama "Village" na San Nicolas. E tin un cura chikito na banda y parti patras. Hopi di e construccionnan original di e barrio aki, cu a keda realisa cu binimento di e compania LAGO, a bay perdi.

N.b.: Awor e cas tin un color di verf berde. A base di investigacion di color, por yega na determina ki color e muraya, e bentananan y e leishinan tabatin. Reconstruccion di bentana y decoracion di e veranda lo haya prioridad.

E cas a keda realisa den fase riba un plano rectangular y ta consisti di un piso; e tin un construccion principal cu veranda na e parti oost (pariba) y ta pega cu Caya Martinique. E construccion principal aki tin un forma cu ta comparabel cu un nucleo bou di un dak chikito di dos hala. E ta di zink y for di e top e ta bin schuin abou na cada banda (hala) igual. E dak aki tin bou di e zink, lata simpel cu ta core for di ariba te abou. Na e parti pabou tin dos hadrey. E hadreynan aki tin un dak di zink cu ta consisti di un solo hala cu ta bay schuin abou. Tur e fachadanan ta traha cu palo corta poni band'i otro y cu ta haak un den otro. E edificionan ta construi pa un parti riba piedra y e otro parti riba vloer di beton. Na unda e hadrey bieu (di e construccion principal) ta topa cu e di dos hadrey y tambe na unda e di dos hadrey aki ta topa cu e di tres hadrey tin un speilo simpel di palo pa reforsa y proteha e construccion. E skinanan na e parti dilanti tambe tin un speilo asina. Na e parti dilanti tin un stupi di piedra cu beton basha. Algun biga simpel tabata sostene e afdak di veranda. E pianan di e biganan aki ta ancra den e stupi.

Na e parti robes di e veranda ainda tin un parti di un decoracion di palo cu a keda colga. E fachada patras na e parti oost (pariba) tin dos entrada cu dobel porta di palo cu blad smal. E portanan y bentananan tin leishi masha simpel. E drempel di ariba tin e parti final cu ta core schuin. E fachada di parti zuid tin den e nucleo un bentana cu yalusi dobel di palo. E hadrey band'i dje tin un porta saya cu djeki. E cas di palo aki ta di interes general pa Aruba pa motibo di e balor halto di historia di arkitektura y cultura, di e tipologia y di e luga na unda e ta situa. Tur esaki ta mara cu e desaroyo di San Nicolas. E ta forma un testimonio valioso di e construccion di palo na "Village" for di epoca di LAGO. Mas aleu por bisa cu e ta un indicacion particular di influencia di construccion precedente di e otro islanan Caribense. Mester enfatisa pues, e balor como expresion particular di un desaroyo socio-economico.

Caya Martinique 9 [links van nr.22]

Een mogelijk in het tweede kwart van de 20ste eeuw tot stand gekomen houten WOONHUIS, mogelijk in oorsprong met een kleine winkelruimte. Het woonhuis is vrijstaand gelegen aan de Caya Martinique en heeft een klein zij- en achtererf. Het houten woonhuis is gelegen in de zogenaamde 'Village' te San Nicolas. Veel van de oorspronkelijke bebouwing van deze wijk ten behoeve van het Lago-bedrijf is verloren gegaan.

NB. Het geheel is thans groengeschilderd. Op basis van kleuronderzoek kan worden gestreefd naar een onderscheidende kleurstelling bij gevelvlakken, luiken en enkadreringen. Het heeft de voorkeur de luifel en de ontbrekende afhangende decoratie van de veranda/porch te reconstrueren.

Het woonhuis is op een rechthoekig grondplan en gefaseerd tot stand gekomen en heeft één bouwlaag. Het bestaat uit een hoofdbebouwing met veranda of porch aan de oostzijde en grenzend aan de Caya Martinique. Deze hoofdbebouwing heeft een met een kern vergelijkbare vorm onder een klein zadeldak dat met metalen golfplaten wordt gedekt. De daken van de hoofdbebouwing - 'kern' en eerste galerij - hebben eenvoudige windveren. Westelijk van dit volume zijn achter elkaar twee galerijen geplaatst; het geheel is waarschijnlijk gefaseerd tot stand gekomen. Deze galerijen worden door een thans omvattend lessenaarsdak met metalen golfplaten gedekt. Alle gevels zijn van gerabatte houten en thans groengeschilderde delen. Bij de deuren en vensters is overwegend gebruik gemaakt van kruisgehengen. Het geheel is gebouwd op een combinatie van een stenen plint/basement en poeren. De laatste en meest westelijke galerij vormt hierop een uitzondering. Op de overgang van oudste galerij - die van de hoofdbebouwing - en de tweede galerij, respectievelijk op de overgang tussen deze en de derde galerij bevindt zich een eenvoudige versterkende en beschermende houten stijl. Ook de hoeken aan de voorzijde hebben een dergelijke stijl. Aan de voorzijde bevindt zich een stenen en aangesmeerde 'stoepi'. De luifel van de veranda/porch rustte op een aantal eenvoudige staanders; deze waren aan de onderzijde ingebed in de stoep. Aan de linkerzijde van de veranda/porch resteerde nog een deel van een afhangende houten decoratie met gedrukte korfbogen. De achterliggende oostgevel heeft twee toegangen met dubbele houten deuren met smalle vleugels. Vensters en deuren van het woonhuis hebben eenvoudige enkadreringen. De bovendorpel heeft afgeschuinde uiteinden. De zuidgevel heeft in de 'kern' een venster met dubbele houten shutterluiken; de naastliggende galerij heeft een 'saya ku djèki'.

Houten woonhuis mogelijk uit het tweede kwart van de 20ste eeuw van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuur- en cultuurhistorische, alsmede de hoge typologische en situationele waarde, als verbonden met de ontwikkeling van San Nicolas. Het vormt een waardevolle getuigenis van de houtbouw in de 'Village' uit de Lago-tijd. Het is verder een bijzondere verwijzing naar de bouwinvloeden vanuit de overige Caraïbische (West-Indische) eilanden. Benadrukt wordt verder de waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling.

Caya Martinique 9 (to the left of nr. 22)

A wooden DWELLING, possibly built in the second quart of the twentieth century, possibly originally with a small store space. The wooden house is situated free-standing in the Caya Martinique and has a small yard to the side and back. The wooden house is situated in the so called 'Village' in San Nicolas. Many of the original buildings of this area for the facilities of the personnel of the Lago Company have been lost in the meantime.

Please note: The whole building is now painted green. Based on a color investigation one can aim at a distinguishing color combination on the outer wall areas, shutters and frames. There is a preference to reconstruct the canopy and the missing hanging decoration of the veranda/porch.

The dwelling was built in phases on a rectangular ground/floor plan and it has one floor. It consists of one main building with a veranda or porch on the east side bordering the Caya Martinique. This main building has a form comparable with a center under a small gable roof which is covered with corrugated metal sheets. The roofs of the main building have simple fascia boards. West of the center building two galleries are placed behind each other; probably the whole construction was done in phases. These galleries are covered by an encompassing shed roof with corrugated metal sheets. All the exterior walls are of rabbeted wooden siding now painted green. At the doors and windows mainly cross hinges are used. The entire construction is built on a combination of a stone foundation wall/plinth and concrete pillars/columns. The last and most western gallery is an exception to this. At the connection of the oldest gallery – the one of the main construction – and the second gallery, respectively at the connection between this and the third gallery there is a simple supporting and protecting wooden post. Also the corners at the front side have such a post. At the front side there is a stone step/ 'stoepi'. The canopy of the veranda/porch was placed on a few simple pillars; these were embedded on the bottom side in the doorstep. On the left side of the veranda/porch there still was a left over part of a hanging wooden decoration with printed basketlike scalloping. The east exterior wall situated at the back has two entrances with double wooden doors with narrow panels. The windows and doors of the house have simple frames. The lintel has angled ends. The south exterior wall has in the 'center' a window with double wooden shutters; the adjacent gallery has a 'saya cu djeki'.

A wooden dwelling possibly from the second quarter of the 20th century that is of general importance for the country Aruba, because of the architectural, cultural, historical, typological and situational value, as connected to the development of San Nicolas. It is a valuable evidence of the wood construction in the 'Village' of Lago-time.

Furthermore it is a special reference to the building influences of the other Caribbean (West Indian) islands. In addition, the value as a special expression of a socio-economic development should be emphasized.

**Helfrichstraat 42, 44/ Jan Steenstraat Indef./
Mauvestraat Indef. (a basha no. 46 abou)**

N.b.: For di e casnan describi na aña 2000, a keda constata cu nan a basha number 46 abou. Sinembargo, e informacion tocante e cas a keda den e descripcion. Esaki ta facilita un reconstruccion den futuro di e cas cu ta pertenece na e totalidad di e construccion di palo di "Village" tan importante.

Ta trata aki di un conhunto di dos (mas bien tres) CAS cu TIENDA di palo cu a keda realisa alrededor di 1940. A base di dato detaya por a determina cu ta muy probabel cu Helfrichstraat number 46, ta mas bieu cu e "otro dos casnan cu tienda". E casnan chikito di palo aki ta situa na e parti zuid di Helfrichstraat cu ta practicamente *ozo-wnw* orienta den e asina yama "Village" na San Nicolas. E fachadanan di parti patras ta pega cu Jan Steenstraat. Hopi di e construccionnan original di e bario aki, cu tabata pertenece na algun di e personal di e compania di LAGO, mientras tanto a bay perdi. Di acuerdo cu Ordenansa di Monumento, e murayanan cu ta pega e edificionan na otro y tambe e murayanan di e cura na e banda di Jan Steenstraat ta keda exclui for di proteccion. Tambe ta keda exclui algun porta y bentana cu a keda drecha recientemente.

E fachadanan ta traha cu palo corta poni band'i otro y cu ta haak un den otro. E edificionan ta construi pa un parti riba piedra y e otro parti riba vloer di beton. E fachadanan di palo tin color di verf blauw di cielo; algun di e leishinan di e portanan y e bentananan tin color di verf blanco. Posiblemente nan a reforsa e portanan y e bentananan cu klem di palo.

E conhunto di e casnan cu e tiendanan aki ta di interes publico pa Aruba pa motibo di e balor halto di historia di arkitektura y cultura, di e tipologia y di e lugar na unda e ta situa. Tur esaki ta mara cu e desaroyo di San Nicolas. Helfrichstraat number 46 ta forma un testimonio valioso di e construccion di palo na "Village" for di e epoca di LAGO. Mas aleu e ta un indicacion particular di e influencianan di construccion procedente di e otro islanan Caribense. E otro dos casnan cu e tiendanan (Helfrichstraat 42, 44) tin un rol semehante cu number 46. Nan ta den un condicion considerablemente perfecto y tin como ehempel representativo di construccion di palo, un balor halto di conhunto di cas. Mester enfatisa e balor di un desaroyo socio-economico cu ta keda bon expresa. Tanto ariba como abou di e bentana tin drempel cu ta termina schuin na e puntanan. E fachada di banda pabou y banda pariba tambe e mesun tipo di bentana manera describi caba na e banda drechi. Tanto e parti zuid como e cushina tin porta di saya cu djeki. E cura ta di plachi di zink. Prome aya tabatin na e parti robes di e fachada dilanti, un porta di plachi di zink. Esaki ya no ta existi mas.

E edificionan aki, manera ya describi, ta di interes general pa nan bunitesa, nan nificacion pa ciencia, pa historia di Aruba y pa nan balor di conocimiento di custumber popular. Pa Aruba, e casnan di palo aki, tin un balor halto di historia di arkitektura y cultura, di e tipologia y di e lugar na unda nan ta situa. Tur esaki ta mara na e desaroyo di San Nicolas. E casnan aki ta duna un testimonio valioso pa loke ta construccion di palo den "Village" cu ta data for di epoca di Lago. E edificionan ta sumamente bon manteni y ta un ehempel representativo di construccion di palo.

**Helfrichstraat 42, 44 / Jan Steenstraat Ongd./
Mauvestraat Ongd. (nr. 46 is gesloopt)**

NB. Van de in 2000 beschreven huizen is nr. 46 gesloopt (terminus ante quem oktober 2004). De informatie is echter in de omschrijving blijven staan. Dit vergemakkelijkt een toekomstige reconstructie van dit voor de 'Village-houtbouw' zo belangrijke ensemble.

Een omstreeks 1940 tot stand gekomen ensemble met twee (eerder drie) houten WOON-WINKELHUIZEN. Het is op basis van de detaillering degelijk mogelijk dat Helfrichstraat nr.46 ouder gedateerd moest worden dan de overige twee winkelwoonhuizen. De twee (eerder drie) kleine houten gebouwen zijn gelegen aan de zuidzijde van de nagenoeg OZO-WNW georiënteerde Helfrichstraat in de zogenaamde 'Village' te San Nicolas. De achtergevels grenzen aan de Jan Steenstraat. Veel van de oorspronkelijke bebouwing van deze wijk ten behoeve van het personeel van het Lago-bedrijf is inmiddels verloren gegaan. Het verbindende muurwerk en de muren als erfscheiding aan de Jan Steenstraat worden uitgesloten van bescherming vanwege de monumentenverordening. Eenzelfde uitsluiting gelden de enkele recente raam- en deurvullingen.

Ensemble van twee (eerder drie) nevengeschikte winkelwoonhuizen. De gevels zijn opgebouwd uit gerabatte houten delen. Bij de vensters en deuren is overwegend gebruik gemaakt van kruisgehengen. De winkelwoonhuizen staan op stenen plinten en poeren. De houten gevels zijn geschilderd in een lichte hemelsblauwe kleur; enkele van de enkadreringen van de deuren en vensters zijn witgeschilderd. De deuren en luiken zijn mogelijk opgeklampt.

Ensemble van twee (eerder drie) winkel-woonhuizen van omstreeks 1940 van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en hoge typologische en situationele waarde, als verbonden met de ontwikkeling van San Nicolas. Mogelijk is Helfrichstraat nr.46 ouder te dateren dan de nrs.44 n 42. Het vormt een waardevolle getuigenis van de houtbouw in de 'Village' uit de Lago-tijd. Het is verder een bijzondere verwijzing naar de bouwinvloeden vanuit de overige Caraïbische (West-Indische) eilanden.

De twee (eerder drie) winkel-woonhuizen zijn nevengeschikt en hebben als overwegend gaaf bewaard en representatief voorbeeld van houtbouw een hoge ensemblewaarde. Benadrukt wordt verder de waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling.

**Helfrichstraat 42, 44 / Jan Steenstraat without nr./
Mauvestraat without nr. (nr. 46 has been demolished)**

Please note: Of the houses described in 2000 nr. 46 has been demolished (terminus ante quem October 2004). However, the information was kept in the description. This makes a future reconstruction of all of these buildings so important for the wood construction of the 'Village' easier.

A built ensemble of two (earlier three) buildings of RESIDENTIAL – RETAIL DWELLINGS. It is very well possible that based on the details Helfrichstraat nr. 46 had to be dated older than the other two residential-retail dwellings. The two (earlier three) small wooden buildings are situated to the south of the almost East-South-East to West-North-West oriented Helfrichstraat in the so-called 'Village' in San Nicolas. The rear exterior walls border with the Jan Steenstraat. Many of the original buildings of this area for the facilities of the personnel of the Lago Company have been lost in the meantime.

The connecting wall and the walls as division of yards at the Jan Steenstraat are excluded from protection because of the monument ordinance. An equal exclusion applies to the few recent window and door fillings.

A group of two (rather three) coordinated residential-retail dwellings. The exterior walls are made up of rabbeted wooden siding. At the windows and doors primarily cross hinges have been used. The shops/homes are set on stone foundation walls and concrete pillars/ columns. The wooden exterior walls are painted in a light sky blue color; some of the frames of the doors and windows are painted white. The doors and shutters are possibly boarded.

A group of two (rather three) residential-retail dwellings of about 1940 of general importance for the country Aruba because of the architectural and cultural-historical and high typological and situational value as connected to the development of San Nicolas. It is possible that Helfrichstraat nr. 46 can be dated older than the nrs. 44 and 42. It is a valuable evidence of the wood construction in the 'Village' in Lago-time. Furthermore it is a special reference to the building influences of the other Caribbean (West Indian) islands.

The two (rather three) residential-retail dwellings are next to each other and have a high group value as a predominantly perfectly kept and representative example of wood construction. In addition, the value as a special expression of a social economical development is emphasized.

Skina Caya Captain Rodgers 27/ Israëlstraat

Na skina di Caya Captain Rodgers y Israëlstraat, tin un CAS cu TIENDA cu a keda realisa alrededor di 1930 pa 1940. E edificio ta pega na banda di Israëlstraat cu e edificio bisña, mientras cu na e parti oost (pariba) cu ta na banda di Caya Captain Rodgers, e ta practicamente aisla. Tin un muraya halto di separacion na e parti west (pabou). Ta p'esey por describi solamente e di dos piso di e fachada di banda pabou.

E color original di e fachadanan ta manera un tipo di geel. Bou di e dak cu ta pasa over, ta parce cu originalmente esaki tabatin un rand blanco di verf. Na 2004 a keda constata cu pa un gran parti e pida dak aki a bay perdi, pero cu lo por reconstrui esaki masha bon. Ta parce cu e pida murayanan entre e bentananan tambe lo mester tabatin color blanco. Mescos ta e caso cu e dak cu ta pasa over y cu na 2001 ainda tabata ey. E verf blanco ta conta igualmente pa e drempelnan di ariba y esunnan di abou cu ta core horizontal den un forma rondo. Tur loke ta e parti di e bentananan cu ta di palo, posiblemente tabatin un man di verf color maron scur. Lo mester haci mas investigacion pa determina ki color e pilarnan tabatin. Por bisa cu e edificio ta den un estado poco negligisha. Falta algun glas di bentana y nan a cera e habrinan cu tin den e fachadanan di e prome piso. Por describi e estilo di arkitektura como un ehempel bastante intacto di e forma di *Nieuwe Bouwen* na San Nicolas. E arkitektura ta refleha e orientacion internacional di e luga aki despues cu e tanto stranheronan cu a bini door di e industria petrolero floreciente, a establece nan mes na San Nicolas.

E cas a keda realisa riba un plano rectangular di cua e skina zuidoost ta den forma rondo. Ta p'esey e fachada na e banda di Caya Captain Rodgers y Israëlstraat tambe ta termina den un forma mita rondo. E edificio tin dos piso bou di un dak plat. E rand di dak cu ta core den un forma rondo, remarcablemente basta leu hunto cu e drempelnan di ariba y esunnan di abou di e bentanan na di dos piso, ta corta e fachada cu ta mita rondo, den un forma horizontal. E elementonan aki ta di concret basha. E parti abou di e rand di dak ta fura cu palo. Nan a reforsa e plasticidad horizontal di e fachada extra, ora cu pa un gran parti nan a reconstrui e prome piso cu ta keda na e banda di Caya Captain Rodgers y Israëlstraat. Tambe nan a klem e parti aki na e puntanan final cu muraya cu ta core vertical y cu na e parti ariba ta sigui pa e fachada na di e di dos piso. E cuatro columnan vertical di concret basha ta sostene e di dos piso. E muraya na e parti oost cu ta inclui e fachada cu nan a reconstrui, tin un bentana rondo cu ainda nueve pida glas decorativo den relieve cu algun palo den dje cu ta core diagonal.

E cas cu tienda aki tin gran importancia pa Pais Aruba. Esaki ta debi na tanto e balor historico di arkitektura, como esun tipologico. Tambe por bisa cu e cas tin un balor halto di particularidad. Mester enfatisa cu e arkitektura ta bastante intacto y ta e resultado di urbanisacion y orientacion internacional di San Nicolas a consecuencia di e industria petrolero floreciente.

Hoek Caya Captain Rodgers 27/ Israëlstraat

Op de hoek van Caya Captain Rodger en de Israëlstraat staat een omstreeks 1930-1940 tot stand gekomen WOON-WINKELHUIS. Het gebouw sluit in de Israëlstraat aan op belendende bebouwing en is aan de oostzijde aan de zijde van de Caya Captain Rodger nagenoeg vrijstaand. Door de hoge afscheidingsmuur aan de westzijde kan van de westgevel alleen de tweede bouwlaag worden beschreven. De oorspronkelijke kleur van de gevels is okergeel. Direct onder het dakoverstek (bij opname in 2004 gebleken grotendeels verloren gegaan te zijn, maar goed te reconstrueren) lijkt oorspronkelijk een witte rand te zijn geschilderd. Ook de zijden van de scheidingsmuren tussen de vensters lijken oorspronkelijk wit te zijn geweest, evenals het dakoverstek (nog aanwezig in 2001) en de rondlopende horizontale boven- en onderdorpels. Het houtwerk van de vensters was mogelijk naturel donkerbruin geschilderd hout. Voor de kleur van de pilaren moet nader kleuronderzoek worden verricht. Het pand is in een enigszins verwaarloosde staat. Zo ontbreken de ruiten; de gevelopeningen van de eerste bouwlaag zijn dichtgetimmerd. De architectuurstijl kan worden omschreven als een redelijk ongeschonden voorbeeld van het Nieuwe Bouwen in San Nicolas. De architectuur weerspiegelt de internationale georiënteerdheid van deze plaats als gevolg van de vestiging van de vele buitenlanders, aangetrokken door de bloeiende olieindustrie.

Het pand is tot stand gekomen op een rechthoekig grondplan waarvan de zuidoosthoek is afgerond. De gevel aan de zijde van de Caya Captain Rodger en de Israëlstraat verloopt daardoor halfrond. Het gebouw heeft twee bouwlagen onder plat dak. De halfronde gevel is horizontaal geleed door een opmerkelijk ver uitkragende rondlopende dakoverstek (zie inleiding) en door de ononderbroken uitkragende boven- en onderdorpels van de vensters op de tweede bouwlaag. Deze elementen zijn van gewapend beton. De onderzijde van het dakoverstek is betimmerd met een houten beschot. De horizontale plasticiteit van de gevel wordt extra versterkt doordat de eerste bouwlaag aan de zijde van de Caya Captain Rodger en de Israëlstraat grotendeels is teruggezet. Dit deel is aan de uiteinden ingeklemd door verticale muurvlakken die aan de bovenzijde overgaan in de gevel van de tweede bouwlaag. Verticale accenten vormen de vier kolommen van gestort beton van de eerste bouwlaag die de uitkragende tweede bouwlaag ondersteunen. Het verticale muurvlak aan de oostzijde dat de teruggezette gevel aan de oostzijde insluit bevat een rond negenruits venster met diagonaal geplaatste houten roeden met deels nog decoratief glas in reliëf.

Het omstreeks 1930-1940 tot stand gekomen woon-winkelhuis in de stijl van het Nieuwe Bouwen is van groot belang voor het Land Aruba vanwege de architectuurhistorische-situationele- en typologische waarde. Het pand heeft eveneens een hoge zeldzaamheidswaarde. De architectuur is redelijk ongeschonden en vormt de neerslag van de verstedelijking en de internationale georiënteerdheid van de plaats San Nicolas ten gevolge van de bloeiende olieindustrie.

Corner Caya Captain Rodgers 27 / Israëlstraat

At the corner of Caya Captain Roger and the Israëlstraat there is a HOUSE-STORE which was built around 1930-1940. The house connects in the Israëlstraat and east side with adjoining buildings and at the side of Caya Captain Rodgers it is almost free-standing. Because of the high dividing wall at the west side only the second floor of the west exterior wall can be described. The original color of the facades is yellow ochre. It seems as if originally a white border was painted right under the protruding eave (at the survey in 2004 it turned out to be largely lost, but possible to be reconstructed well). Also the sides of the partition walls between the windows seem to have been white originally, just like the eave, as well as the lintels and window-sills which run all round (still present in 2001). The woodwork of the windows possibly was in natural dark brown painted wood. More investigation has to be done to define the color of the pillars. The building is in a somewhat neglected state. The windows are missing; the wall openings on the ground floor are nailed shut. The architectural style can be described as a fairly intact example of the New/ Modern Building Style in San Nicolas. The architecture reflects the international orientation of this place as a result of the establishment of the many foreigners, attracted by the flourishing oil industry.

The building is constructed on a rectangular ground plan of which the south corner is curved. Because of that the exterior wall at the side of the Caya Captain Rodgers and the Israëlstraat is curved. The building has two floors under a flat roof. The curved facade is horizontally segmented by a remarkably far protruding eave (see introduction) that runs all around and the uninterrupted protruding lintels and window sills on the second floor. These elements are made of reinforced poured concrete. At the bottom of the eave a wooden paneling has been placed. The horizontal plasticity of the facade is reinforced because the first floor at the side of the Caya Captain Rodgers and the Israëlstraat is recessed for the most part. This portion is framed at the ends by vertical wall surfaces which at the top transition to the façade of the second floor. Vertical accents form the four columns of poured concrete of the first floor which support the protruding second floor. The vertical wall surface that encloses the recessed facade at the east side has a round window of nine panes with diagonally placed mullions with still portions of decorative raised glass.

The house-store built in about 1930-1940 in the style of the New/ Modern Building Style is of great importance for the country Aruba because of the architectural, historical, situational and typological value. The building also has a high value of unusualness. The architecture is fairly intact and reflects the urbanization and international orientation of the town of San Nicolas as a consequence of the flourishing oil industry

B. v/d Veen Zeppenfeldtstraat 77/ Rembrandtstraat Indef.

Ta trata aki di un HOTEL cu a keda realisa alrededor di 1945 (segun participacion di señora Brouns) na nomber di Sweet Caribbean, situa den un di e cayanan comercial mas importante di San Nicolas y cu mas of menos tabata ubica den direccion pariba pabou. E fachada patras tabata pega cu Rembrandtstraat. Henter e edificio a keda realisa riba iniciativa di Sr. Mimi Marchena, kende kier a cuminsa cu un negoshi di hotel. Como un di e prome luganan grandi pa sali e tabata contene un club nocturno na unda, den e tempo ey, hende tabata tin acceso mediante un trapi cu ta lora. Den e tempo ey e tabata un di e edificionan di mas halto na San Nicolas. Probablemente el a keda realisa segun un diseño di un contratista local (segun participacion di Sr. Mimi Kock). Detaye y escohencia di material, specialmente di e fachada di dilanti, ta segun e estilo *Art Deco*.

Nan a lanta e edificio segun un plano cuadra y ta cubri pa un structura di un dak di dos banda di plachi, probablemente di eterniet. E boeidelen di madera ta geverf berde; no tin indicacion cu tabatin un het. Henter e hotel ta consisti di un edificio halto di tres piso y na e parti panort cuater piso. E fachada di beton basha ta gepleister – y asina leu cu por wak – geverf lichtblauw. E fachada padilanti ta stret y mas halto cu e connexion cu e dak di siya. E fachada dilanti ta cubri cu azuleho di un solo colo matisa. Pa e piso di e fachada a uza mosaico cuadra licht blauwberde. E decoracion di flor na e hukinan ta cubri cu azuleho rectangular lichtgrijs. Esaki tambe ta conta pa e piso memey, e prome piso y e dos pisonan rectangular situa abou unda e fachada ta caba. Tambe e mantel, cu tres particion vertical dorna cu relieve di flor riba e prome y e di dos piso, ta cubri cu e azuleho lichtgrijs aki. Ademá, a uza como decoracion rand di tegel y leishi preto chikito. Esaki tambe ta conta pa e adornonan di flor na e hukinan, e socalo di e fachada, e pilarnan, e decoracion di e cabesnan di e pilarnan aki, e vloer y e mantel memey di e dos pisonan. E mantel tin riba cada piso seis liña horizontal y tambe banchi decorativo. E piso abou ta parti den cuater pa medio di e pilar smal. Den center tin dos portal cu entrada via dos porta cu bentana instala den dje y cu ta corta na e parti ariba den forma di boog. Na ambos banda bo ta haya un hol (nis), unda a instala un bentana dobel di palo cu seis particion cu ariba tin forma di un boog; e nis tin luga pa un potchi di mata. Tanto dilanti di e portanan di entrada como e nisnan tin un tralie di hero cu decoracion. Memey ta topa cu dos heki cu blad di metal.

E ta un hotel, cu facilidad cu mundo di horeca ta brinda, cu ta data for di mas of menos 1950 y di interes general pa pais Aruba pa motibo di su balor arkitectonico, cultural y tipologico. Pa su haltura y su fachada parti dilanti, cu ta cubri cu azuleho, e tin un balor panoramico grandi den comparacion cu B. v/d Veen Zeppenfeldtstraat y San Nicolas. E ta un di e prome hotelnan grandi na Aruba. Den gran parti e ta bon manteni y e ta forma un ehempel representativo di e era di desaroyo locual cu ta trata e disposicion di horeca na San Nicolas durante un periodo di coyuntura halto den tempo di Lago.

B. v/d Veen Zeppenfeldtstraat 77/ Rembrandtstraat Ongd.

Een omstreeks 1945 [vriendelijke mededeling mevrouw Brouns] tot stand gekomen HOTEL namens Sweet Caribbean aan een van de belangrijkste en nagenoeg oost-west lopende winkelstraten van San Nicolas, en opgenomen in de daarvan vrijwel aaneengesloten gevelwanden. De achtergevel grenst aan de Rembrandtstraat. Het geheel is tot stand gekomen op initiatief van Mimi Marchena, die in San Nicolas een horeca-bedrijf wilde starten. Als een van de eerste grote uitgaansgelegenheden bevatte het op de bovenverdieping een nachtclub, waartoe indertijd een spiltrap toegang verleende. Destijds was het een van de hoogste gebouwen van San Nicolas. Het is naar waarschijnlijkheid naar ontwerp van een lokale aannemer tot stand gekomen [vriendelijke mededeling Mimi Kock]. De detaillering en materiaalkeuze van met name de voorgevel is beïnvloed door de Art Deco.

Het gebouw is op een rechthoekig grondplan tot stand gekomen en wordt gedekt door een samenstel van zadeldaken met golfplaten, mogelijk van eterniet. De houten boeidelen zijn groengeschilderd; er is geen sprake van een goot ter afwatering. Het geheel bestaat uit een hoog bouwvolume met drie, en aan de noordzijde vier, bouwlagen. De gewapend-betonnen gevels zijn gepleisterd en - voorzover in het zicht gelaten - geschilderd met verf in een lichtblauwe kleur. De voorgevel wordt recht afgesloten en loopt hoger door dan de aanzetten van het zadeldak. De voorgevel is bekleed met monochrome geglazuurde tegels. Voor het gevelvlak is gebruik gemaakt van vierkante en licht-blauwgroene tegels. De hoeklisenen zijn bekleed met rechthoekige lichtgrijze tegels. Hetzelfde geldt voor de middenpost op de begane grond en de twee rechthoekige tegelvelden onder de gevelbeëindiging. Ook het tripartiete opliggende verticale gevelaccent met lisenen over de eerste en tweede verdieping is bekleed met deze lichtgrijze tegels. Er is verder gebruik gemaakt van kleine zwarte tegelranden en lijsten ter decoratie. Dit is het geval bij de hoeklisenen, de plint van gevel en posten, de bekroning van die posten, de tegelvelden en het middenaccent over twee verdiepingen. Dit accent heeft per verdieping een zestel horizontale en verder uitkragende banden. De begane grond wordt door ranke en getegelde posten in vieren gedeeld. In het midden bevinden zich de twee portieken met de toegangen met houten dubbele meerruits deuren met toging. Aan weerszijden hiervan een nis met hierin een teruggezet houten dubbel openslaand zesruits venster met toging; de nis biedt tevens ruimte aan een betonnen kuip voor beplanting. Zowel voor de toegangspartijen als voor de nissen bevindt zich een metalen hekwerk met siering. In het midden bevinden zich twee dubbele openslaande metalen hekken.

Hotel met verdere horeca-faciliteiten van omstreeks 1950 van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en typologische waarde. Het heeft een hoge situationele en door zijn hoogte en betegelde voorgevel sterk beeldbepalende waarde ten opzichte van de Van de Veen Zeppenfeldtstraat en ten opzichte van San Nicolas. Het is een van de eerste grotere hotels van Aruba. Het is overwegend gaaf bewaard gebleven en vormt een representatief voorbeeld van de bloei van de horeca-voorzieningen in het San Nicolas tijdens de door de Lago ingegeven periode van hoogconjunctuur.

B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 77 / Rembrandtstraat without nr.

A HOTEL built around 1945 (friendly information by Mrs Brouns) with the name of Sweet Caribbean at one of the most important and almost east-west running shopping streets of San Nicolas and included in the practically connected façades. The rear exterior wall borders the Rembrandtstraat. The complex was built on initiative of Mimi Marchena, who wanted to start a hotel business in San Nicolas. As one of the first large entertainment centers it had a night club on the upper floor, which could be accessed at the time by a spiral staircase. In those days it was one of the highest buildings of San Nicolas. Most probably it came about by design of a local contractor (friendly information by Mimi Kock). The details and the choice of materials of notably the front facade are influenced by the Art Deco.

The building is built on a rectangular ground plan and is covered by a combination of gable roofs with corrugated sheeting, possibly of asbestos. The wooden fascia boards are painted green; there is a gutter for drainage. The whole construction consists of a high building with three, and to the north side four floors. The exterior walls of reinforced concrete are plastered and – as far as they are left visible – painted in a light blue color. The front facade is cut off straight and continues higher than the connection of the gable roof. The front facade is covered with monochrome glazed ceramic tiles. For the wall surface square and light blue-green tiles were used. The corner pilasters are covered with rectangular light grey tiles. This is the same for the middle post on the ground floor and the two rectangular tile surfaces at the bottom of the facade. Also the triple raised vertical facade accents with pilasters at the first and second floor are covered with these light grey tiles. Furthermore small black tile edges and frames for decoration have been used. This is the case at the corner pilasters, the skirting-board of the exterior wall and posts, the capitals of those posts, the tile surfaces and the middle accent over the two floors. This accent has about six horizontal protruding bands per floor. The ground floor is divided into four parts by slender and tiled posts. In the middle there are two doorways with entrances with wooden double doors with several panes with arches. On both sides of these doors there is a niche with a recessed double wooden folding window of six panes with arch; the niche also creates space for a concrete box for plants. In front of the entrance places as well as in front of the niches there are decorative metal fenceings with double metal gates.

A hotel with restaurant facilities of about 1950 of general importance for the country Aruba because of its architectural, cultural-historical and typological value. It has an important situational and, because of its height and tiled front facade, a strong determining image value with regards to the B. Van de Veen Zeppenfeldtstraat and also with regards to San Nicolas. It is one of the first larger hotels of Aruba. It has been kept perfectly for the most part and it forms a representative example of the growth and development of the hotel facilities in San Nicolas during the period of boom inspired by Lago.

Jan Steenstraat 3/ Otro banda di Nuyensstraat 2

Ta trata aki di un CAS DI PALO cu a keda cla alrededor di 1930, posiblemente na comienso di e aña ey y cu tabatin un tienda. E edificio aki cu masha poco espacio habri cu e edificio cercano ta situa riba skina di Jan Steenstraat y Nuyensstraat. Jan Steenstraat ta core di *ozo* pa *wnw*. E cas di palo aki ta situa den e asina yama “Village” na San Nicolas. Hopi di e construccionnan di e bario aki, pa uzo di e personal di e compania di Lago, a bay perdi.

E vivienda a keda practicamente realisa a base di plano cuadra y ta contene un piso bou di un dak di cuater banda igual di grandura, cu hasta nos por papia di un *tentdak* falso. E dak ta consisti di plachi di metal cu mesun refuerso na e punta cortico di e dak y e kinichinan. E dak ta sali basta for di e muraya na e cuater bandanan. E fachada ta lanta cu varios pida palo cu ta pasa un poco riba otro y cu ta core den un liña stret y paralelo cu otro den rijnan di abou bay ariba te na unda e muraya ta topa e dak. Na porta y bentana a haci uzo principalmente di scharnier di cruz. A pone na e skinanan y te na e parti cu ta yega te na mita di e fachada cu ta cara pabou, speilo pa reforsa y pa proteccion. E cas den su totalidad ta traha riba un socalo di piedra cual ta caba den forma di un stupi chikito dilanti di e portanan. E fachada di pabou ta e fachada cu mas ta resalta. Na banda robes bo ta haya e veranda paden. Esaki ta cera na e parti abou. Na e banda ariba tin un parti cu ta colga cu ta consisti di tres pida palo cu ta pasa riba otro. Na e banda abou di esaki ta core riba tur e hancha di e patio/veranda decoracion di palo cu foyo. Den memey tin un porta simpel. Na ambos banda di e porta aki tin un tralie cu buraco chikito forma cu lata den forma diagonal. E parti na man drechi di e fachada tin un entrada cu un porta cu ambos banda ta habri. Probablemente e porta aki tabata duna pasada antes pa e tienda. E dorpel superior di e kozijnnan cu ta keda cerca tin un punta schuin. E fachada cara pasuit tin dos bentana cu dobel blad di palo. Tin pa cada bentana tanto ariba como abou di e kozijn di palo un dorpel. E fachada cara pariba tin te na e momento di e descripcion aki un porta di entrada na banda robes; posiblemente esaki ta un porta di saya cu djeki.

Cas di palo, probablemente na principio cu un tienda, banda di alrededor 1930 tabata di interes general pa Aruba tanto pa motibo di e balor arkitectonico, cultural historico y e balor tipologico y situacional halto, como su conexion cu e desaroyo di San Nicolas. E ta forma un muestra di gran balor pa e construccion di palo den “Village” for di tempo di Lago. E ta un mencion special pa referi na e influencia cu e demas islanan Caribense (*West-Indie*) tabatin den construccion. Mester sigui subraya su balo como expresion particular di un desaroyo socio-economico.

Jan Steenstraat 3/ tegenover Nuyenstraat TO 2

Een omstreeks 1930 tot stand gekomen houten WOONHUIS mogelijk in oorsprong met WINKELRUIMTE. Het gebouw is met geringe open tussenruimten met de aangrenzende bebouwing gelegen op de hoek van de Jan Steenstraat en de Nuyenstraat. De Jan Steenstraat heeft een OZO-WNW oriëntering. Het houten woonhuis is gelegen in de zogenaamde 'Village' te San Nicolas. Veel van de oorspronkelijke bebouwing van deze wijk ten behoeve van het personeel van het Lago-bedrijf is verloren gegaan.

Het woonhuis is op een nagenoeg vierkant grondplan tot stand gekomen en heeft één bouwlaag onder een schilddak met in grootte vrijwel gelijke schilden, zodat in feite sprake is van een pseudo-tentdak. De dekking bestaat uit metalen golfplaten met een dito versterking bij de korte noklijn en de kepers. Het dak heeft aan vier zijden een brede overstek. De gevels zijn opgebouwd uit gerabatte houten delen. Bij de deuren en vensters is overwegend gebruik gemaakt van kruisgehengen. Op de hoeken en op de overgang halverwege de westgevel zijn eenvoudige versterkende en beschermende stijlen aangebracht. Het geheel is gebouwd op een stenen plint met kleine stoep treden voor de deuren. De westgevel is de meer benadrukte gevel. Aan de linkerzijde bevindt zich de loggia of inwendige porch. Deze heeft een gedichte onderzijde. Aan de bovenzijde is aan hangend deel bestaande uit drie gerabatte houten delen geplaatst. Tegen de onderzijde hiervan bevindt zich een over de gehele breedte van de loggia/porch lopende houten decoratie met lobben. In het midden bevindt zich een eenvoudige deur. Rechts en links hiervan bevindt zich een fijnmazige trellis van diagonaal geplaatste latten. Het rechterdeel van de gevel heeft een toegang met dubbel openslaande deur. Deze deur verleende eertijds mogelijk toegang tot een winkelruimte. De bovendorpel van het omliggende kader heeft afgeschuinde uiteinden. De zuidgevel heeft twee vensters met dubbele houten luiken. De houten enkadrering heeft per venster zowel een beneden- als een bovendorpel met afgeschuinde uiteinden. De oostgevel heeft voor zover op het moment van omschrijven zichtbaar was een toegangsdeur aan de linkerzijde; mogelijk is dit een 'saya ku djèki'.

Houten woonhuis, mogelijk in oorsprong met winkelruimte, uit omstreeks 1930 van algemeen belang voor het Land Aruba vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en hoge typologische en situationele waarde, als verbonden met de ontwikkeling van San Nicolas. Het vormt een waardevolle getuigenis van de houtbouw in de 'Village' uit de Lago-tijd. Het is verder een bijzondere verwijzing naar de bouwinvloeden vanuit de overige Caraïbische (West-Indische) eilanden. Benadrukt wordt verder de waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling.

Jan Steenstraat 3/ Opposite Nuyenstraat 2

A wooden DWELLING built in 1930 possibly originally with a STORE SPACE. The house is situated with little space between the adjoining buildings at the corner of the Jan Steenstraat and the Nuyenstraat. The Jan Steenstraat is oriented east-south-east and west-north-west. The wooden house is situated in the so called 'Village' in San Nicolas. Many of the original buildings of this area designated for the personnel of the Lago Company have been lost.

The dwelling has been built on an almost square ground/ floor plan and has one floor under a hipped roof with almost equally sized roof planes. The roof covering consists of corrugated metal sheets with the same reinforcement at the short ridgeline and hip rafters. The roof has a broad eave at four sides. The facades are made up of rabbeted wooden siding. At the doors and the windows cross hinges are mainly used. At the corners and at the connection halfway down the west facade simple reinforcing and protecting posts are placed. The whole building is set on a stone foundation with small steps in front of the doors. The west exterior wall is the more accentuated facade. At the left side there is the loggia or inner porch. Its lower part is closed. At the upper part a trim was placed which consists of three rabbeted wooden planks. Against the bottom portion of this trim there is over the entire length of the loggia/porch wooden scalloping. There is a simple door in the middle. To the right and left of this we see a fine lattice-work of diagonally placed strips of wood. The right part of the exterior wall has an entrance with double folding doors. It is possible that formerly this door gave entrance to a store space. The lintel of the surrounding frame has beveled ends. The south exterior wall has two windows with double wooden shutters. The wooden frames have at each window a sill as well as a lintel with beveled ends. The east exterior wall has an entrance door at the left side as far was visible at the moment of description; this is possibly a 'saya ku djèki'.

A wooden house dwelling possibly originally with a store space of about 1930, of general importance for the country Aruba, because of the architectural, cultural-historical, high typological and situational value, as connected with the development of San Nicolas. It is a valuable evidence of the wood construction in the 'Village' of the Lago-time.

Furthermore it is a special reference to the building influences of the other Caribbean (West Indian) islands. In addition, the value as a special expression of a socio-economic development is emphasized.